

آدابی وأخلاقی

MGA ETIKA AT
KAASALAN KO

ĀDĀBI WA AKHLĀQI

Ang mga Islamikong Etika & Kaasalan
Para sa mga Baguhan

Mashhoor Muhammad AlSuhaibi

آدابی وأخلاقی

MGA ETIKA AT KAASALAN KO

**Ang mga Islamikong Etika & Kaasalan
Para sa mga Baguhan**

Ni

Mashhoor Muhammad AlSuhaibi

فلپینی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Sa ngalan ni Allāh,
Ang Napakamaawain, Ang Maawain

Ādābi Wa Akhlāqi– Ang Islamikong Etika at Kaasalan Para sa mga Baguhan

Ni Mashhoor Muhammad AlSuhaibi

Email: Mashhoor_Suhaibi@hotmail.com

Jeddah, KSA

Mga Nilalaman

Mga Simbolo	5
Paunang Salita	6
YUNIT 1 – Ang Etika Ko	9
1. Etika sa Pagbati.....	10
Ano ang Pagbati sa Islām?	10
Ano ang kahulugan ng pagbati?	10
May tatlong paraan ng pagbati	10
Ang gantimpala sa pagbanggit nito	11
Sino ang babati kanino?	11
Kailan natin babanggitin ang pagbati?	11
Mayroon bang gantimpala sa pakikipag-kamay kapag bumati ng <i>salām</i> ?	11
Paano kung ngiti sa bawat isa	11
2. Ang Basmalah (pagbabanggit ng Bismil-lāh)	12
Ano ang kahulugan ng Bismil-lāh?	12
Bakit natin binabanggit ang Bismil-lāh	12
Nadadama ba natin kung gaano tayo nangangailangan sa tulong ni Allāh’s ﷻ?	12
Kailan natin binabanggit ang <i>Bismil-lāh</i> ?	12
3. Etika sa Pagkain at Pag-inom	13
Ipinagbabawal ang pagkain at pag-inom sa kagamitang yari sa pilak.	13
Buod sa Etika ng Pag-inom	13
Pinagpapala ni Allāh ﷻ ang pagkain ng mga kumakain sa grupo at sa iisang plato	14
Buod sa Etika ng Pagkain	14
4. Etika sa Daanan.....	15
Buod sa Etika sa Daanan.....	15
5. Etika sa Pagpapaalam	16
Bakit magpaalam?	16
Paano tayo magpaalam?	16

Saan banda sa pinto tatayo habang naghihintay ng pahintulot na pumasok?	17
Nararapat sanayin ang mga bata na magpaalam.....	17
Banggitin ang pangalan mo kapag tinanong “Sino iyan?”	17
Buod ng etika ng pagpapaalam	17
6. Etika ng pagtugon sa tawag ng kalikasan	18
7. Etika sa Pagtulog	19
Bago Matulog	19
Paraan ng pagtulog ayon sa <i>Sunnah</i>	20
Huwag matulog nang nakadapa	20
Karagdagang mga paggunita na inirekomendang bigkasin bago matulog.....	20
Ano ang gagawin kapag nanaginip ng masama?.....	21
Malaking kawalan kung gumising tayo sa gabi na hindi nakapag-dhikr kay Allāh?!	21
Buod ng Etika sa Pagtulog	21
8. Etika sa Pagdalaw sa Maysakit	22
Ano ang Gantimpala sa Pagdalaw sa Maysakit?	22
Ano ang babanggitin kapag dadalaw sa maysakit?	22
Ilang mga dalangin na maaaring banggitin para sa maysakit	22
Tulungan ang mamamatay na banggitin ang LA ILAAHA ILLALLAAH	23
Ano ang gagawin kapag nakakaramdam ng sakit?.....	23
Buod sa Etika ng Pagdalaw sa Maysakit	23
9. Etika sa Pagpasok sa Masjid	24
Mahinahong Pumasok sa Masjid	24
Unahing ipasok ang kanang paa sa Masjid	24
Ano ang babanggit sa pagpasok sa masjid?	24
Pagbati sa Masjid?.....	24
Buod sa Etika ng Pagpasok sa Masjid	24

10. Iba't-ibang Etika	25
Etika sa Pagpasok at Paglabas ng Bahay	25
Etika sa Pagbahin at Paghikab	25
Etika sa Pagsuot ng Sapatos	25
YUNIT 1 Mga Pagsasanay	28
UNIT 2 – Ang Mga Kaasalan Ko	39
1. Pagkatotoo	27
Ang pagkatotoo ay katangian ng mananampalataya	27
Ang pagkatotoo sa pang-araw-araw nating buhay	28
Ang pinakadakilang pagkatotoo ay maging totoo kay Allāh ﷻ.....	28
Ang pagsisinungaling ay katangian ng nagpapanggap na sumampalataya.....	28
2. Tiwala	29
Isang kahanga-hangang kuwento – Ang kahoy ng mapagkakatiwalaang may utang	29
Ang ipinagkatiwalang tungkulin ay hindi limitado sa pera.....	30
Huwag magtaksil sa ipinagkatiwalang tungkulin sa iyo.....	30
3. Pagpapatawad	31
Ang Propeta ﷺ at kung gaano siya kamapagpatawad.....	31
Ang Propeta ﷺ kahit sa mga matitindi niyang kaaway.....	31
Ang mga kasamahan at pagpapatawad	32
Ang gantimpala ng pagpapatawad.....	32
4. Awa.....	33
(Hindi ka Namin isinugo kundi bilang awa sa mga nilalalang.).....	33
Ang matanda't bata ay nagtatamasa ng awa sa tunay na lipunang Muslim.....	33
Ang mga hindi muslim ay nagtatamasa ng awa sa paninirahang kasama ng mga Muslim..	33
Kahit ang mga hayop ay nagtatamasa ng awa sa isang lipunang Muslim.....	34

Ang lipunang Muslim ay iisang katawan	34
Bakit kailangan mong maging maawain?	34
Sino ang higit na karapatdapat ng awa at habag	34
5. Pagtulong sa kapwa	35
Ang kasakiman at pagkamapagbigay	35
Walang relihiyon sa mundo na kagaya sa Islam ang nagpapahalaga ng pagtulong sa iba kahit na sila ay hindi mga Muslim	36
Mga aral sa awa at katapatan	36
6. Ang mga Kaasalan ko sa mga Magulang	37
Sino pinakakarapatdapat sa mabuti kong pakikitungo?	37
Isang maigsing daan patungo sa Paraiso	37
Nais mo ba ng mahabang buhay at masaganang kabuhayan?	37
Nais mo bang mapatawad ang mga kasalanan mo?	38
Maging masunurin sa mga magulang kahit na sila ay hindi muslim	38
Ang mga sinaunang matutuwid at ang pagiging masunurin nila sa mga magulang	38
7. Ang mga Kaasalan Ko sa Asawa.....	39
Naiisip mo ba, ang pagtustos sa maybahay mo ay magbibigay ng pinakamalaking gantimpala.....	39
Walang bahay na ligtas sa kaguluhan.....	39
Kabilang sa mga karapatan ng maybahay	40
Kabilang sa mga karapatan ng asawang lalaki	40
8. Ang mga Kaasalan ko sa mga anak.....	41
Ipakita mo ang awa sa mga anak mo, pararangalan ka ni Allāh ﷻ ng awa niya	41
Kabilang sa mga karapatan ng mga anak	41
9. Ang mga Kaasalan ko sa mga Kapit-bahay (Muslim o hindi Muslim)	42
Ang kautusan ng Propeta hinggil sa mga kapit-bahay	42

Ang kasamaan sa kapit-bahay ay magiging sanhi ng pagbaba ng <i>Imān</i>	42
Ang pangangalaga sa kapit-bahay mo ay isang kaparaanan ng Propeta	42
Kabilang sa mga karapatan ng mga kapit-bahay	42
10. Ang mga Kaasalan ko sa mga hindi Muslim	43
Iniingatan ng Islām ang karapatan ng mga hindi Muslim na isabuhay ang relihiyon nila.	43
Mga patotoo mula sa mga hindi Muslim.....	43
Ano ang parusa sa pamiminsala sa hindi Muslim	44
Kasaysayan bilang patotoo.....	44
11. Ang mga Kaasalan ko sa mga hayop	45
Makikita ang awa maging sa pagkatay ng mga hayop	45
Huwag mong takutin ang mga hayop.....	45
YUNIT 2 Mga Pagsasanay	46

Simbolo	Kahulugan – <i>Transliteration</i>
	Makapangyarin at Kapita-pitagan <i>Azza wa Jal</i>
	Sumakanya nawa ang basbas ni Allāh at kapayapaan <i>Salal-lāhu alihi wa sal-lam</i>
	Sumakanya nawa ang kapayapaan <i>Alaihis-Salām</i>
	Kalugdan nawa siya ni Allāh <i>Radiyal-lāhu Anhu</i>
	Kalugdan nawa sila ni Allāh <i>Radiyal-lāhu Anhum</i>

Paunang Salita

Ang papuri ay para kay Allāh ﷻ, pinapupurihan natin Siya at hinihingan ng kapatawaran; ang kapayapaan at pagpapala ni Allah ay ukol sa Propeta Niyang si Muhammad ﷺ.

Inulat ni Abu Hurairah ؓ:

Sinabi ng Propeta ﷺ: “Ako ay isinugo upang maging lubos ang mga mabubuting kaasalan.”. (Al-Bukhārī sa aklat na Aladab Almufrad, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

Labis na pinahahalagahan ng Islām ang mga mabubuting kaasalan; at ang kawalan nito, ang kahahantungan ay matinding kaparusahan. Matutunghayan natin sa Qur’ān at mapapanaligang Sunnah (daan ng Propeta) ang dakilang kalagayan ng mga mararangal na kaasalang ito sa pag-uugali at katauhan ng Propeta Muhammad ﷺ. Pinuri siya ni Allāh ﷻ sa Marangal na Qur’ān; Sinabi ni Allāh ﷻ: “Tunay na ikaw ay talagang nasa isang dakilang kaasalan”. At sinabi ng maybahay niya na si Aisha ؓ: “Ang mga kaasalan niya ay ang Qur’an”. (Al-Bukhārī sa Aladab Almufrad, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

Mataas ang kahalagahan ng mga mabubuting kaasalan sa Islām. Dahil dito, ang mga kaasalan ang sumusunod sa pinakamataas na antas pagkatapos ng pananampalataya at mga tungkuling pagsamba. Labis na itinataguyod ng Islam ang mga mabubuting kaasalan.

Inulat ni Aishah ؓ:

Narinig ko ang Sugo ni Allāh ﷻ na nagsasabi: "Makakamit ng isang mananampalataya sa pamamagitan ng mga mabubuti niyang kaasalan ang mataas na antas ng isang nag-aayuno sa araw at nagdadasal sa gabi." (Abu Dawood, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

Ang mga mabubuting kaasalan ay nararapat na mapanatili para sa mga magulang, asawa, mga anak, mag-anak, kapit-bahay, bawa’t isa at maging sa mga hayop at mga bagay na walang buhay.

Binanggit ng Propeta ﷺ ang kuwento tungkol sa isang tao na tumulong sa isang aso at dahil sa awa niya sa hayop, ginantimpalaan siya ng malaki ni Allāh ﷻ.

Inulat ni Abu Hurairah ؓ:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: “Habang naglalakad ang isang lalaki, nakaramdam siya ng matinding uhaw. Nakakita siya ng isang balon, lumusong siya’t uminom. Nang papaalis na siya, nakita niya ang isang aso na hinihingal dahil sa uhaw, labas ang dila at kumakain ng basang lupa dahil sa matinding uhaw. Inisip ng lalaki: ‘Matindi ang uhaw ng asong ito na kagaya ko.’ Kaya, lumusong siya sa balon, nilagyan ng tubig ang medyas niyang yari sa balat, umakyat na kagat ito ng mga ngipin niya at pinainom ang aso. Pinasalamatan siya ni Allah at pinatawad.” Nagtanong ang mga kasamahan: “May gantimpala kami sa mga hayop?” Sinabi niya ﷺ: “Sa bawat may buhay ay may gantimpala”. (Al-Bukhārī at Muslim)

Ganundin naman, nagbabala ang Islām laban sa anumang kasamaan sa mga hayop.

Inulat ni Ibn Umar رضي الله عنه: Sinabi ng Propeta ﷺ: “May isang babae na pumasok sa Impiyerno dahil sa isang pusa na itinali niya nang hindi binibigyan ng pagkain at hindi pinalaya upang makakain ng mga insekto ng lupa.” (Al-Bukhāri at Muslim)

Bagama’t ganito kalinaw ang mga batayan sa Qur’ān at mapapanaligang *sunnah*, nasa katwiran pa ba ang tahasang pamamaratang sa Islām na nagtataguyod ng terorismo?!

Malakas ang babala ng Propeta ﷺ laban sa pamiminsala sa mga hayop at kinapootan niya ang gawaing ito; dahil dito, walang matinong Muslim ang magtangkang pangatwiran ang pamiminsala sa tao. Kinasusuklanan sa Islām ang kahit manakot ng mga hayop, lalo pa ang mga tao.

Wala kang makitang relihiyon sa mundo na nagpapakita ng pagpapahalaga sa mga mabubuting kaasalan at nagtataguyod dito na kagaya sa Islām. Kahanga-hangang isinaayos ng Islām ang mga dakilang kaugnayan at itinatag ang mga panlipunang ugnayan sa bawa’t isa, pamilya at komunidad.

Dahil dito, hinirang ni Allāh ﷻ para sa atin si Propeta Muhammad ﷺ bilang perpektong huwaran. Sa aklat na ito ay matutunan mo ang ilang mararangal niyang etika at piling kaasalan.

Nararapat sa bawat Muslim na magsumikap na isabuhay ang mga katuruan niya at manindigan sa daan niya kung siya ay tunay na nagnanais na makasama ang Propeta ﷺ sa pinakamataas na antas ng Paraiso (*Alfurdoce Al-A’alā*).

Sinabi ni Jabir ibn Abdullāh رضي الله عنه: Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ, “Ang pinakamalapit sa akin sa Araw ng Pagbangon ay ang pinakamabuti ang mga kaasalan.” (At-Tirmidhi, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

1

Ang Etika Ko

(1) Etika sa Pagbati

Sinabi ni Allāh: (Kapag binati kayo ng isang pagbati ay bumati kayo ng higit na maganda kaysa roon o gantihan ninyo iyon.) (Ang Marangal na Qur'ān 4: 86)

Inulat ni Abu Hurairah رضي الله عنه:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: “Sumpa man sa Kanya na may hawak ng buhay ko! Hindi kayo makapapasok sa Paraiso hanggang hindi kayo sumampalataya at hindi kayo magiging mananampalataya hanggang hindi kayo nagmamahalan. Ituturo ko ba sa inyo ang isang bagay na kapag ginawa ninyo’y nagmamahalan kayo? Ipalaganap ninyo ang pagbati.” (Muslim).

Ano ang Pagbati sa Islām?

Kapag nakatagpo mo ang sinuman o grupo ng tao, nakikilala mo man sila o hindi, sasabihin mo sa kanila:

As-Salamu Alaikum Wa Rahmatul-lāhi Wa Barakātuh

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

Ang sagot sa pagbating ito:

Wa Alaikum-salamu Wa Rahmatul-lāhi Wa Barakātuh

وعليكم السلام ورحمة الله وبركاته

There are three ways to give a greeting

1. *As-Salamu Alaikum*
2. *As-Salamu Alaikum wa Rahmatul-lāh*
3. *As-Salamu Alaikum wa Rahmatul-lāhi wa Barakātuh*

Ang mas mahabang pagbati ang mas malaki ang gantimpala

Ano ang kahulugan ng pagbati?

As-Salamu alaikum – Sumainyo ang kapayapaan (Nawa’y ligtas ka sa kasamaan)

Wa Rahmatul-lāhi – at ang awa ni Allāh (ay sumainyo)

Wa barakātuh – at ang biyaya ni Allāh (ay sumainyo)

Lahat: Sumainyo nawa ang kapayapaan, awa ni Allāh, at biyaya Niya.

Ano ang gantimpala sa pagbanggit nito?

Inulat ni Imran ibn Husain عليه السلام:

May isang lalaking dumating sa Propeta ﷺ at nagsabi: "**As-Salamu Alaikum** (naway ligtas kayo sa kasamaan). Sumagot ang Sugo ni Allāh ﷻ sa pagbati at naupo ang lalaki. Sinabi ng Propeta, "Sampu (na nangangahulugan na ang lalaki ay nagkamit ng sampung mabubuting gawa). May isa pag dumating at nagsabi: "**As-Salamu Alaikum wa Rahmatul-lāh** (naway ligtas kayo sa kasamaan at sumainyo nawa ang awa ni Allah)." Sinagot ng Sugo ni Allāh ﷻ ang pagbati at naupo ang lalaki. Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ, "Dalawampu." Dumating naman ang pangatlo at nagsabi: "**As-Salamu Alaikum wa Rahmatul-lāhi wa Barakātuhu** (Sumainyo nawa ang kapayapaan, ang awa ni Allah at biyaya Niya)." Sinagot ng Sugo ni Allāh ﷻ ang pagbati at naupo ang lalaki. Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ, "Tatlumpu." (Ipinahayag na tama ayon kina Abu Dawood at At-Tirmidhi).

Sino ang Babati Kanino?

1. Ang bata ay babati sa matanda
2. Ang nakasakay ay babati sa naglalakad
3. Ang nakatayo ay babati sa nakaupo
4. Ang kaunti ay babati sa marami

Ang Propeta ﷺ bumabati maging sa mga bata.

Maaari mong ikaway ang kanang kamay habang binabanggit ang *salām*.

Kailan natin babanggitin ang pagbati?

1. Kapag nakatagpo ang mga tao
2. Papasok sa bahay niya, masjid, opisina, silid-aralan o anumang lugar
3. O magpaalam sa mag-anak, kaibigan o sinuman

Inulat ni Abu Huraira:

Sinabi ng Propeta ﷺ, "Ang bata ang babati sa matanda, ang dumadaan ang babati sa nakaupo, ang kaunti ang babati sa mas marami" (Al-Bukhāri)

Mayroon bang gantimpala sa pakikipagkamay kapag bumabati ng *salām*?

Inulat ni Al-Bara' عليه السلام na sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: "Ang dalawang Muslim na nagkatagpo at nagkamayan, papatawarin ang mga kasalanan nila bago sila magkahiwalay." (Ipinahayag na tama ayon kay Abu Dawood) (i.e. papatawarin ni Allāh ﷻ ang mga maliliit na kasalanan subalit ang mga malalaki ay kailangang pagsisihan)

Paano kung ngiti sa bawat isa?

Inulat ni Abu Dharr عليه السلام:

Sinabi sa akin ng Sugo ni Allāh ﷻ: "Huwag ninyong maliitin ang anumang mabuting gawa kahit ang pagharap mo sa kapatid mo nang may maaliwalas na mukha." (Muslim)

(2) Ang *Basmalah* (Pagbanggit ng *Bismil-lāh*)

- Ang *Bismil-lāh* ay nangangahulugan ng "Sa ngalan ni Allāh".
- Ang *Bismil-lāh* ay binabanggit bago magsimula ng anumang gawain.

Bakit natin binabanggit ang *Bismil-lāh*?

- Upang humiling kay Allāh ﷻ ng tulong sa anumang gagawin natin.
- Upang humiling kay Allāh ﷻ ng biyaya sa anumang gagawin natin.

Nadadama ba natin kung gaano tayo nangangailangan sa tulong ni Allāh ﷻ?

Inulat ni Umar ibn Abi Salamah رضي الله عنه:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ sa akin, "**Banggitin mo ang pangalan ni Allāh (i.e. banggitin ang *Bismil-lāh* bago kumain), kumain na gamit ang kanang kamay, at kumain ng pagkaing malapit sa iyo.**" (Al-Bukhāri at Muslim).

• Kung wala tayong hinlalaki, paano tayo magbutones ng damit at susulat?!

• Kung wala tayong mga siko, paano tayo kakain, iinom o maghihilamos?!

Kailan natin binabanggit ang *Bismil-lāh*?

Babanggitin natin ang *Bismil-lāh* bago simulan ang mga sumusunod na gawain:

1. Pagkain o pag-inom
2. Pagpasok sa masjid, bahay o banyo
3. Magsagawa ng wudu
4. Paliligo
5. Pagkatay ng hayop
6. Pagsakay sa sasakyan
7. Pagsusuot o paghuhubad ng damit

May mga pagkakataon na maaari mong bigkasin nang buo ang *Bismil-lāh*-*Rahmānir Rahīm* kagaya sa: bago magsulat, magbasa o magsalita.

Ar-Rahmānir Rahīm
nangangahulugang ang
napakamaawain, ang maawain

(3) Etika sa Pagkain at Paginom

Inulat ni Umar ibn Abi Salamah رضي الله عنه:

Ako ay batang nasa pangangalaga ng Sugo ni Allāh ﷻ, noong ang kamay ko ay kung saan-saan lamang dadampot sa pagkain, sinabi niya ﷺ sa akin: **“bata, banggitin mo ang *Bismil-lāh*, kumaing gamit ang kanan, at kumain ng malapit sa iyo.”** (Al-Bukhāri at Muslim)

Ayon sa hadith sa itaas at iba pa, bago kumain o uminom ay babanggitin natin ang **“*Bismil-lāh*”**. At kapag nakalimutan ang *Bismil-lāh* bago kumain, maaari mong banggitin habang kumakain ang: **“*Bismil-lāh awwalahu wa Akhirah*”** – Sa ngalan ni Allāh sa simula at sa huli.

Inulat ni Aishah رضي الله عنها:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ, **“Kapag kakain ang sinuman sa inyo, banggitin niya ang pangalan ni Allāh sa simula, (i.e., banggitin ang *Bismil-lāh*). Kung ito’y nakalimutan sa simula, banggitin ang *Bismil-lāh awwalahu wa akhirahu* (sa ngalan ni Allāh sa simula at huli).”** (At-Tirmidhi at Abu Dawood, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

Ipinagbabawal ang pagkain at pag-inom sa kagamitang yari sa pilak.

Inulat ni Umm Salamah رضي الله عنها:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: **“Sinuman ang iinom sa sisidlang pilak ay nagsisindi ng apoy (ng Impiyerno) sa tiyan niya.”** (Al-Bukhāri at Muslim).

Buod sa Etika ng Pag-inom:

- Banggitin ang *Bismil-lāh* bago uminom
- Uminom nang nakaupo
- Uminom gamit ang kanang kamay
- Uminom ng 3 lagok
- Huwag uminom sa sisidlang pilak o ginto
- Huwag huminga sa loob ng sisidlang inuman
- Purihin si Allāh pagkatapos (banggitin ang *Alhamdulillah*)

Inulat ni Anas رضي الله عنه:

Ang Sugo ni Allāh ﷻ ay humihinga ng tatlong beses sa pag-inom (umiiinom siya ng tatlong lagok). (Al-Bukhāri and Muslim)

Inulat ni Abu Qatādah رضي الله عنه:

Ipinagbawal ng Propeta ﷺ ang paghinga sa sisidlang inuman. (Al-Bukhāri at Muslim)

Inulat ni Ibn Abbas رضي الله عنه:

Sinabi ng Propeta ﷺ, “Ang biyaya ay bumababa sa gitna ng pagkain, kaya kumain kayo sa mga gilid at huwag kumain sa gitna.”

(At-Tirmidhi at Abu Dawood, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani).

Pinagpapala ni Allāh ﷻ ang pagkain ng mga kumakain sa iisang plato

Inulat ni Jabir ibn 'Abdullah رضي الله عنه:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ, “Ang pagkain ng isa ay sapat sa dalawa, ang pagkain ng dalawa ay sapat sa apat at ang pagkain ng apat ay sapat sa walong tao.” (Muslim).

Inulat ni Abu Hurairah رضي الله عنه:

“Kailan man ay hindi namintas ang Sugo ni Allāh

ﷻ ng pagkain, kung gusto niya kumain, kakain siya at kung ayaw, hindi siya kakain.”

(Al-Bukhārī at Muslim).

Sinabi ni Allāh: (Nagpababa Kami mula sa langit ng tubig na biniyayaan, at nagpatubo Kami ng mga hardin at mga butil na inaani (9). at mga puno ng datiles na may mga buwig na patung-patong, (10) bilang kaloob para sa mga lingkod. (11) (Ang Marangal na Qur’ān 50: 9-11)

Sinabi ni Allāh: (Kumain kayo at uminom kayo ngunit huwag kayong magpalabis tunay na Siya ay hindi umiibig sa mga tagapagpalabis.) (Ang Marangal na Qur’ān 7: 31)

Buod sa Etika ng Pagkain:

- Hugasan ang mga kamay bago kumain
- Banggitin ang *Bismil-lāh* bago kumain
- Kumain na gamit ang kanang kamay
- Kumain sa harapan mo
- Huwag hipan ang pagkain
- Huwag kumain sa mga kagamitang pilak o ginto
- Huwag dumighay sa harapan ng tao
- Huwag mag-aksaya ng pagkain
- Purihin si Allāh pagkatapos (banggitin ang *Alhamdulillah*)

(4) Etika sa Daanan

Inulat ni Abu Sa'eed Al-Khudri رضي الله عنه:

Sinabi ng Propeta ﷺ, **Iwasan ninyo ang pag-upo sa mga daan. Nagtanong sila, “O Sugo ni Allāh! Hindi namin maiiwasan ito dahil ito ang lugar namin sa pag-uusap.” Sinabi ng Propeta**

ﷺ, **‘kung hindi ninyo maiiwasan, ibigay ninyo ang karapatan ng daan.’ Sinabi nila, “Ano po ang karapatan ng daan, O Sugo ni Allah?” Sinabi niya, “Ibaba mo ang paningin mo, iwasang makasakit, sumagot sa bati at pag-uutos ng nakakabuti at pagbabawal ng nakasasama.”**

(Al-Bukhāri at Muslim)

Buod ng Etika sa Daan:

- Ibaba ang paningin sa kasalungat na kasarian
- Iwasan ang makapinsala sa iba (lalong-lalo na sa mga kababaihan)
- Sagutin ang bati
- Pag-uutos ng nakabubuti at pagbabawal ng nakasasama
- Tanggaling ang anumang nakakapinsala at panatilihin itong malinis
- Pagtulong at paggabay sa mga nangangailangan (bulag, bata, matanda ...at iba pa.)
- Makiharap sa mga tao nang may kaaya-ayang mukha.
- Huwag dumumi o umihi sa mga daanan o lilim
- Sumunod sa batas-trapiko kapag nagmamaneho

Sinabi ng Propeta ﷺ. **“Walang pamiminsala o gantihan sa pamiminsala.”**

(Ahmad at Ibn Mājah – ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

Inulat ni Abu Hurairah رضي الله عنه:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ:
“Habang ang isang lalaki ay naglalakad nakita n’ya ang isang sanga na puno ng tinik, tinanggal niya ito; ikinalugod ito ni Allāh at pinatawad ang mga kasalanan niya.” (Al-Bukhāri at Muslim)

Inulat ni Abu Dhar رضي الله عنه:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ:
“Ang ngiti sa kapatid mo ay kawanggawa; ang pag-uutos ng nakakabuti at pagbabawal ng nakakasama ay kawanggawa; ang paggabay sa isang naliligaw ay kawanggawa; ang pagtuturo sa daan ng bulag ay kawanggawa; pagtatanggal ng bato, tinik at buto sa daan ay kawanggawa; ang pagsasalin ng tubig mula sa timba para sa timba ng kapatid ay kawanggawa.”

(At-Tirmidhi, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

(5) Etika sa Pagpapaalam

Sinabi ni Allāh: (O mga sumampalataya, huwag kayong pumasok sa mga bahay na hindi mga bahay ninyo malibang nagpaalam kayo at bumati kayo sa mga nakatira sa mga ito. Iyon ay higit na mabuti para sa inyo nang sa gayon kayo ay makaaalaala.(27) Kaya kung hindi kayo nakasumpong sa loob niyon ng isa man ay huwag kayong pumasok doon hanggang sa magpahintulot sa inyo. Kung sinabi sa inyo: “Umuwi kayo” ay umuwi kayo. Ito ay higit na dalisay para sa inyo. Si Allāh sa anumang ginagawa ninyo ay Maalam.(28) Hindi isang pagkakasala sa inyo kung kayo ay pumasok sa mga bahay na hindi tinitirhan upang makapagbigay ng ginhawa para sa inyo. Si Allah ay nakababatid sa anumang inyong inihahayag at sa anumang inyong ikinukubli (29)) (The Noble Qur’ān 24: 27-29)

Bakit magpaalam?

Ang pagpapaalam ay ubligado bago pumasok sa bahay, kahit ang nasa loob ay nanay mo o kapatid na babae o anak; maliban kung ito ay bahay o silid ng maybahay mo, maaari kang pumasok nang walang paalam. Ito’y upang pangalagaan ang pag-iisa ng mga nakatira upang hindi makita ang anumang hindi nararapat makita.

Inulat ni Sahl ibn Sa’d ؓ:

May isang lalaking nanilip sa butas ng bahay ng Propeta habang ang Propeta ay may suklay na yari sa bakal na ipinansusuklay n’ya. Sinabi ng Propeta ﷺ: “Kung alam kong naninilip ka, Tutusukin ko ang mata mo nito (ng suklay).” Tunay na ang utos ng pagpapaalam upang pumasok ay dahil sa makikitang hindi nararapat na kalagayan ng iba.” (Al-Bukhāri)

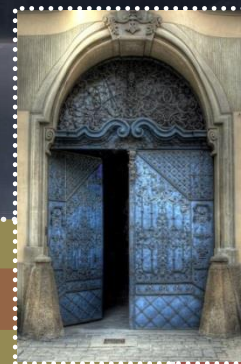
Paano tayo magpaalam?

Inulat ni Abu Musa Alashari ؓ:

Sinabi ng Sugo ni Allāh: “Ang sinumang nagpaalam na pumasok nang tatlong beses, at hindi pinahintulutan, dapat s’yang umalis.” (Al-Bukhāri)

(May isang lalaking nagpaalam sa Propeta ﷺ nang siya ay nasa bahay, sinabi niya: maaaring bang pumasok? Sinabi ng Propeta ﷺ sa katulong niya: **puntahan mo’t turuan siya ng tamang pagpapaalam.** Sinabi ng katulong: “*As-salamu alaikum*, maaari ba akong pumasok?” Nakinig ang lalaki sa kanya at nagsabi “*As-salamu alaikum*, maaari ba akong pumasok?” Ipinahintulot ng Propeta ﷺ sa kanya na pumasok.) (Abu Dawood, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

Saan tatayo habang naghihintay ng pahintulot upang pumasok?

Inulat ni Abdullah ibn Busr رضي الله عنه:

“Kapag dumating ang Propeta ﷺ sa pinto ng ibang tao, hindi siya humaharap sa pinto, bagkus ay tumatayo siya sa bandang kanan o kaliwa ng pinto at magsasabi: *As-salamu alaikum*”
(Abu Dawood, ipinahag na tama ayon kay Al-Albani)

Nararapat sanayin ang mga bata na magpaalam

Sinabi ni Allāh: **(O mga sumampalataya! Magpaalam sa inyo ang mga alipin ninyo at mga batang hindi pa umabot sa hustong gulang.)**
(Ang Marangal na Qur’ān 24: 58)

Huwag kalimutang banggitin ang *Salām* sa huli kapag magpaalam

Inulat ni Abu Hurirah رضي الله عنه: Sinabi ng Propeta ﷺ : “Ang sinumang dumating sa pagpupulong ay bumati (*salām*) maupo siya kung nais niya at kung siya ay tatayo ay bumati ng *salām*, dahil hindi mas nararapat ang unang *salām* kaysa sa huli”. (Abu Dawood, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

Buod ng Etika sa Pagpapaalam:

- Kumatok nang banayad na tatlong beses
- Huwag tumayo sa harap ng pinto, bagkus tumayo sa gilid
- Banggitin ang pangalan mo kapag tinanong “sino ‘yan?”
- Banggitin ang “*As-salamu alaikum*” saka magpaalam
- Ibaba ang paningin at huwag tumingin sa loob ng bahay
- Kapag sinabihan ka na bumalik dahil hindi binigyan ng pahintulot na pumasok, kailangan mong bumalik nang walang galit
- Umupo kung saan ka pinauupo kapag pinapasok na
- Huwag maupo sa pagitan ng dalawang tao malibang hingin muna ang pahintulot nila.
- Banggitin ang kabayaran¹ sa pulong sa huli bago umalis
- Magpaalam bago umalis
- Banggitin ang “*As-salau alaikum*” kapag aalis

¹ Ang kabayaran na dhikr ay bumubura lamang sa mga maliliit na Kasalanan samantalang ang mga malalaking kasalanan ay dapat tauspusing pagsisihan.

Banggitin ang pangalan kapag tinanong “Sino ‘yan?”

Inulat ni Jabir رضي الله عنه: “Pumunta ako sa Propeta upang isangguni ang utang ng tatay ko. Nang kumatok ako, nagtanong siya, “Sino ‘yan?” Sumagot ako: “Ako”. Sinabi niya: “Ako, Ako?” Inulit niya ito na parang hindi niya nagustuhan. (Al-Bukhāri at Muslim)

Paano bayaran ang kasalanan habang nasa isang pulong?

Inulat ni Abu Barzah رضي الله عنه:

Binabanggit ng Propeta ﷺ kapag tumayo mula sa isang pulong ang “*Subhanka Allahumma wa bi hamdik Ash-hadu anla ilaha illa anta astaghfirukah wa atubu elaik*” (Kaluwalhatian sa Iyo o Allah, ako ay sumasaksi na walang diyos maliban sa Iyo, hiniling ko ang kapatawaran Mo at ako ay nanunumbalik sa Iyo)” (Abu Dawood, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani).

(6) Etika ng Pagtugon sa Tawag ng Kalikasan

1. Banggitin ang *Bismil-lāh* at “*Allāhumma Inī awodho bika minal khubthi wal-khaba’eth*” bago pumasok sa palikuran
2. Luna ang kaliwang paa
3. Huwag hawakan o hugasan ang ari na gamit ang kanang kamay
4. Mainam na maupo upang maiwasan ang talsik ng ihi
5. Punasan ng tatlong beses gamit ang papel, bato o tubig (mainam ang tubig pero mas mainam na gumamit ng tubig at papel)
6. Huwag gumamit ng buto o dumi ng hayop sa paglilinis
7. Huwag magsalita, maggunita kay Allāh o kahit sumagot sa pagbati ng (*salām*) habang dumidumi o umiihi.
8. Luna ang kanang paa sa paglabas ng palikuran
9. Banggitin ang “*Ghoofrānak*” (patawarin mo po ako) *عُفْرَانَاكَ*

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ
مِنْ اَلْحَبْثِ وَالْخَبَايِثِ

O Allāh ako ay nagpapakupkop
sa Iyo laban lalaki’t babaeng
diyablo

Kapag nasa labas, dag-dag na isaalang-alang ang mga sumusunod na etika:

1. Huwag humarap o tumalikod sa *Qiblah* (sa bandang *Ka’bah*)
2. Huwag makita ng mga tao
3. Huwag dumumi o umihi sa daan o lilim na inuupuan ng mga tao o sa lawa ng tubig.

Inulat ni Abu Qatada رضي الله عنه mula sa ama niya:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: “**Huwag ipanghawak sa ari ang kanang kamay habang umiihi, o magpunas gamit ang kanang kamay sa palikuran at huwag huminga sa sisidlan (na iniinuman niya).**”
(Muslim).

Inulat ni Salman رضي الله عنه: na sinabi sa kanya:

“**Itinuro sa inyo ng Propeta ﷺ ninyo ang lahat ng bagay kahit ang paraan ng pagdumi. Sumagot siya: Oo, ipinagbawal niya na humarap sa *Qiblah* habang dumudumi at umiihi, o maglinis na gamit ang kanang kamay o kulang sa tatlong bato, o gamitin ang dumi ng hayop o buto.**”
(Muslim).

(7) Etika sa Pagtulog

Sinabi ni Allāh: (Bahagi ng awa Niya, ginawa Niya para inyo ang gabi at ang maghapon upang mamahinga kayo roon, upang maghanap kayo ng kagandahang-loob Niya, at nang harinawa kayo ay magpapasalamat.) (The Noble Qur'ān 28: 73)

Bago Matulog

Sinabi ni Jabir ﷺ:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: "Takpan ang mga gamit sa kusina, talian ang bibig ng sisidlang balat ng tubig, ipinid ang pinto at patayin ang mga ilaw, sapagkat si Satanas ay walang kakayahan na kalagin ang tali ng sisidlang balat o magbukas ng pinto o mga gamit. Kung matatakpan ng sinuman ang mga lutuan ng kahit patpat at babanggitin ang pangalan ni Allāh, gawin niya ito. Kung minsan ay masusunog ng isang daga ang bahay at mga naninirahan ditto." (Muslim)

Paraan ng Pagtulog ayon sa Sunnah

● Inulat ni Hudhaifah

Kapag matutulog ang Propeta ﷺ, binibigkas niya ang: "**Bismika Allāhumma amutu wa ahyā** (Sa ngalang Mo O Allāh, ako ay mamamatay at mabubuhay)." At kapag magising siya ay sasabihin niya: "**Al-hamdu lil-lāhil-ladhi ahyāna ba'da ma amatana; wa ilaihin-nushoor**" (Ang papuri ay ukol kay Allāh na bumuhay sa atin at pumatay (tulog) at sa Kanya ang pagbabangong muli). (Al-Bukhāri)

● Inulat ni A I-Bara' ibn 'Azib

Kapag matutulog ang Sugo ni Allāh ﷻ, siya ay tumatagilid sa kanan at binibigkas ang:

"Allāhumma aslamtu nafsī ilaika, wa wajjahtu wajhi ilaika, wa fawwadtu amri ilaika, wa 'alja'tu dhahri ilaika, raghbatan wa rahbatan ilaika, la malja'a wa la manja minka illa ilaika. Amantu bikitabikal-ladhi anzalt, wa nabiyyikal-ladhi arsalt."

[O Allāh! Isinuko ko ang sarili ko sa Iyo, at ipinagkatiwala ko ang sarili ko sa Iyo, at ibinaling ko ang mukha ko sa Iyo, at nagpakanlong sa Iyo bilang pagnanais at pagkatakot sa Iyo (pag-asam sa gantimpala Mo at pangamba sa kaparusahan Mo). Walang kanlungan at kaligtasan sa Iyo malibang magmumula sa Iyo. Sumampalataya ako sa aklat Mo na ibinaba Mo at sa Propeta na isinugo Mo (i.e. Muhammad ﷺ)] (Al-Bukhāri).

Sa ibang ulat: "Kapag matutulog ka, mag-wudu' gaya sa *Salāt* at (bago matulog) bigkasin ito at gawin ang panalangin ito bilang huling salita mo (bago matulog)." (Al-Bukhāri at Muslim).

اللَّهُمَّ أَسْلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ • وَفَوَّضْتُ أَمْرِي
إِلَيْكَ • وَوَجَّهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ • وَأَلْجَأْتُ
ظَهْرِي إِلَيْكَ • رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ • لَا مَلْجَأَ
وَلَا مُنْجَا مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ • آمَنْتُ بِكِتَابِكَ
الَّذِي أُنْزِلَتْ • وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ

Huwag matulog nang nakadapa

Inulat ni Ya'ish ibn Takhfah Al-Ghifari ؓ: Sinabi ng tatay ko: Nakadapa ako sa masjid nang may umalog sa akin gamit ang paa niya at nagsabi: “Ang paghiga sa ganitong paraan ay kinasusuklaman ni Allah.” Tumingin ako at nakita ko ang Sugo ni Allāh ﷺ. (Abu Dawood, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani).

Karagdagang mga paggunita na inirekomendang bigkasin bago matulog

- Inulat ni Abu Huriarah ؓ: Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷺ: “Ang sinumang matutulog, paspasan niya ang kama niya ng laylayan ng damit at banggitin ang *bismil-lāh* sapagkat hindi niya alam kung ano ang naiwan niya dito at kapag mahihiga siya, tumagilid siya sa kanan at bigkasin ang:

“Bismika Rabbi wada'tu janbi, wa bika arfa'uh, in amsakta nafsi farhamha, wa in arsaltaha fahfadha bima tahfadhu bihi ibādakas-salihīn”

بِسْمِكَ رَبِّي وَضَعْتُ جَنْبِي وَبِكَ أَرْفَعُهُ فَإِنْ أُمَسَّكَتْ نَفْسِي فَأَرْحَمْهَا وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَأَحْفَظْهَا
بِمَا تَحْفَظُ بِهِ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ

[Sa ngalan mo Panginoon ko, inilalapat ko ang tagiliran ko at sa pamamagitan mo ay ibabangon ko ito. Kung kukunin mo ang kaluluwa ko, kaawaan mo ito at kung hahayaan mo ito (na mabuhay), pangalagaan mo ito sa pamamagitan ng pangangalaga mo sa mga matutuwid mong lingkod.].” (Muslim)

- Ipagdikit ang mga kamay (kagaya sa panalagin), bigkasin ang huling tatlong kabanata ng Qur'an, hipan ang mga kamay at ipunas sa katawan, simulan sa ulo, mukha at lahat ng katawan; ulitin ito ng 3 beses. (Al-Bukhāri and Muslim)
- Bigkasin ang talata ng Kursi (Ch.2 v.255), na pinakadakilang talata ng Qur'an, (Ang sinumang magbigkas nito kapag matutulog ay nasa pangangalaga ni Allāh at walang satanas na makakalapit sa kanya hanggang sa siya'y gumising.) (Al-Bukhāri)
- Bigkasin ang huling dalawang talata ng kabanatang Bakarah (Ch.2 V.285-286). (Ang sinumang magbigkas nito ay magtatanggol sa kanya sa kasamaan.) (Al-Bukhāri at Muslim)

Ano ang gagawin kapag nanaginip ng masama?

Inulat ni Jabir رضي الله عنه:

Sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ,
“Kapag nanaginip ng masama ang sinuman sa inyo, umihip ng tatlong ulit sa kaliwa, magpakupkop kay Allah laban sa Satanas ng tatlong ulit (i.e. banggitin ang: *A’udhu billahi minash-Shaytanir-Rajeem*) at baguhin ang paghiga.” (Muslim)

Malaking kawalan kung gumising tayo sa gabi nang hindi nag-dhikr kay Allāh?!

Inulat ni Ubada ibn As-Samit رضي الله عنه: Sinabi ng Propeta ﷺ:

"Ang sinumang bumangon sa gabi at sasabihin:

'La ilāha illal-lāhu Wahdahu la Sharika lah, Lahul-mulku, waLahul-hamd wahuwa 'ala kullishai'in Qadeer.

Al hamdu lil-lāhi wa subhanal-lāhi wa la-ilāha ilal-lāh wal-lahu akbar wa la hawla Wala Quwata illa bil-lāh.'

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ • لَهُ الْمُلْكُ • وَلَهُ الْحَمْدُ • وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. الْحَمْدُ لِلَّهِ •
وَسُبْحَانَ اللَّهِ • وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ • وَاللَّهُ أَكْبَرُ • وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.

(Walang diyos maliban kay Allāh, nag-iisa Siya at walang katambal. Para sa Kanya ang paghahari at papuri. Siya sa lahat ng bagay ay may kakayahan. Ang papuri ay para kay Allah. Ang Kaluwalhatian ay para kay Allah. Walang diyos maliban kay Allāh, at si Allah ang pinakadakila, walang lakas at kapangyarihan malibang sa pamamagitan ni Allāh).

Pagkatapos ay banggitin: **Allāhumma, Ighfir li**

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي

(O Allāh! Patawarin mo po ako). O manalangin kay (Allāh), siya’y tutugunin at kung nag-wudu (at nagdasal) ang dasal niya ay tatanggapin" (Al-Bukhārī)

Buod ng Etika sa Pagtulog:

- Isara ang pinto, patayin ang apoy (lutuan o anumang gamit) takpan ang mga lutuan
- Iniri-rekomenda na maghugas (*wudu'*) bago matulog
- Tumagilid sa kanan
- Banggitin ang mga paggunita (dhikr) sa pagtulog
- Huwag dumapa
- Kapag magising sa gabi, banggitin ang dhikr sa itaas
- Kapag nanaginip ng masama, banggitin ang dhikr sa itaas
- Huwag kalimutang banggitin ang paggunita (dhikr) sa paggising

(8) Etika ng Pagdalaw sa Maysakit

Ano ang gantimpala sa pagdalaw sa maysakit?

Inulat ni Ali ibn Abi Talib عليه السلام:

Narinig ko ang Sugo ni Allāh ﷻ na nagsasabi: “Kapag dumalaw ang muslim ng isang maysakit sa umaga, pitumpung libong anghel ang dadalangin para sa kanya hanggang gabi. At kung dadalaw siya sa gabi, pitumpung libong anghel ang dadalangin para sa kanya hanggang umaga; at magkakamit siya ng mga prutas sa Paraiso - *Jannah*.” (At- Tirmidhi, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani).

Ano ang babanggitin kapag dadalaw sa may sakit?

Inulat ni Ibn Abbas عليه السلام:

Dinalaw ng Propeta ﷺ ang maysakit na arabe. Kapag dumadalaw siya sa maysakit ay sinasabi niya, “*La ba'sa, tahirun in sha' Allāh*”

لَا بَأْسَ طَهُورٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ

[Walang anuman, (ito ay) paglilinis (sa mga kasalanan), kung loloobin ni Allāh]. (Al-Bukhāri)

Ilang mga dalangin na maaaring banggitin para sa maysakit

Inulat ni Aishah عليها السلام: Kapag dumalaw ang Propeta ﷺ sa mag-anak niya na maysakit, hahawakan niya ang maysakit ng kanang kamay at manalangin: “*Allāhumma Rabban-nas, adhibil-ba's, washfi, Antash-Shafi, la shifa'a illa shifa'uk, shifā'n la yughadiru saqama*”

اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ أَذْهِبِ الْبَأْسَ ۖ وَاشْفِ أَنْتَ الشَّافِي ۖ لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ ۖ شِفَاءً لَا يُعَادِرُ سَقَمًا

[O Allāh! Ang Panginoon ng mga tao! Alisin po ninyo ang sakit at pagalingin (siya), ikaw ang tagapagpagaling. Walang lunas maliban sa lunas na mula sa Iyo, lunas na hindi nag-iiwan ng anumang sakit.] (Al-Bukhāri and Muslim)

Inulat ni Abu Sa'id Al-Khudri عليه السلام:

Dumating si *Jibreel* (Gabriel) sa Propeta ﷺ at nagsabi: “O Muhammad! May sakit ka ba?

Sumagot siya ﷺ: “Oo.” Nanalangin si *Jibreel* (i.e., nagsagawa ng Ruqyah): “*Bismil-lāhi* arqik, min kulli shay'in yu'dhik, min sharri kulli nafs in aw 'ayni hāsidi, Allāhu yashfik, *Bismil-lāhi* arqik.

بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ نَفْسٍ أَوْ عَيْنٍ أَوْ حَاسِدٍ اللَّهُ يَشْفِيكَ بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ

(Sa ngalan ni Allāh, binibigkas ko sa iyo ang *ruqyah* (orasyon) sa anumang nakakapinsala sa iyo, mula sa kasamaan ng bawat may buhay o masamang mata o kasamaan ng naiinggit.

Pagagalingin ka ni Allah, sa ngalan ni Allah binibigkas ko (ang *ruqyah*) ” (Muslim).

Tulungan ang mamamatay na banggitin ang *"La ilāha illal-lāh"*

Inulat ni Abu Sa'id Al-Khudri ؓ:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: "Idikta niyo sa mamamatay ang '*La ilāha illal-lāh*' (Walang diyos maliban kay Allah)." (Muslim)

Inulat ni Mu`adh ibn Jabal ؓ:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: "Ang sinumang ang huli niyang salita ay: '*La ilāha illal-lāh*' (Walang diyos maliban kay Allah) ay papasok sa Paraiso - *Jannah*." (Abu Dawood, declared sound by Al-Albani).

Ano ang gagawin kapag nakaramdam ng sakit?

Inulat ni Abu Abdullah ibn Abul-'aas ؓ:

Idinaing ko sa Sugo ni Allāh ﷻ ang isang sakit sa katawan ko. Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: "Ilagay mo ang kamay mo sa bahaging may sakit at sabihin: '*Bismil-lāh*' (sa ngalan ni Allāh) tatlong beses; at ulitin ng pitung ulit ang: '*A'udhu bi'izzatillāhi wa qudratihi min sharri ma ajidu wa 'uhādhir*'

أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاذِرُ

(Nagpapakupkop ako sa kapangyarihan at kakayahan ni Allāh laban sa anumang kasamaan at pinangangambahan ko.)" (Muslim)

⚙ Buod sa Etika ng Pagdalaw sa Maysakit:

- Pumili ng angkop na oras sa pagdalaw
- Huwag magtagal, malibang iginiit ng maysakit na tumagal
- Huwag tumingin sa mga *harām* (mga ipinagbabawal)
- Iwasan ang maraming salita at pabigatan ang maysaki ng maraming katanungan
- Ipakita ang mabuting pag-asikaso sa kanya
- Maging taus-puso sa panalangin para sa kanya
- Bigyan siya ng pag-asa at paalala na ginagantimpalaan ni Allāh ﷻ ang mga matiisin
- Ipaalala sa kanya na ang takot at pag-aalala ay nakapanghihina ng loob at nagpapawala ng pananalig natin kay Allāh ﷻ

(9) Etika sa Pagpasok sa Masjid

Sinabi ni Allāh: **(O mga anak ni Adan! Isuot ninyo ang gayak ninyo sa bawat masjid)** (Ang Marangal na Qur'ān 7: 31)

Mahinahong pumasok sa Masjid

Inulat ni Abu Hurairah ؓ:

Narinig ka ang Sugo ni Allāh ؓ na nagsasabi: “Kapag narinig ang *Iqāmah*, huwag pumunta nang patakbo, maglakad ka nang mahinahon upang sumali sa kongregasyon. Sumali sa anumang naabutan (sa pagdarasal) at at buuin ang hindi naabutan.” (Al-Bukhārī at Muslim).

Unahing ipasok ang kanang paa sa Masjid

Sinulat ni Imam Al-Bukhārī sa aklat niya na *Sahih*, “ang isang kabanata na unahing ipasok ang kanan sa Masjid” binanggit n’ya na si (Ibn Omar ؓ ay pumapasok sa Masjid na inuuna ang kanang paa at kapag lalabas ay inuuna niya ang kaliwang paa.)

Pagbati sa Masjid

Inulat ni Abu Qatādah ؓ:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ؓ: “Sinuman ang papasok sa masjid, magdasal ng dalawang Rak’ah (boluntaryong dasal) bago maupo.” (Al-Bukhārī at Muslim)

☞ Buod sa Etika ng Pagpasok sa Masjid

- Pumunta sa masjid na nakasuot ng malinis, maayos na damit at mabuting amoy
- Lumakad nang mahinahon at hindi nagmamadali
- Unahin ang kanang paa sa pagpasok sa Masjid
- Banggitin ang *Bismil-lāh*, ang dhikr sa pagpasok sa masjid at sabihin ang ***As-salāmu alaikum***
- Magdasal muna ng dalawang rak’ah (pagbati sa masjid – ***Tahyiatul Masjid***) bago maupo
- Huwag bumili o magbinta sa loob ng masjid
- Huwag magsalita nang malakas o gambalain ang mga nagdadasal
- Huwag dumaan sa harap ng nagdadasal
- Panatilihin ang masjid
- Lumabas sa masjid na inuuna ang kaliwang paa at banggitin ang paggunita (dhikr)

Ano ang babanggitin kapag papasok sa masjid?

Inulat ni Abu Usaid ؓ na sinabi ng Sugo ni Allāh ؓ: Ang sinumang papasok sa masjid, sabihin niya: “O Allāh! Buksan mo po para sa akin ang mga pinto ng awa mo”

اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ

(*Allāhumma-aftah li abwāba Rahmatik*)

At kapag lalabas ay sabihin : “O Allāh! Hinihinling ko sa Iyo ang biyaya mo.”

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ

(*Allāhumma Inni Asaluka min Fadlik*) (Muslim)

(10) Iba't-ibang Etika

🔗 Etika sa Pagpasok at Paglabas ng Bahay

Inulat ni Jabir رضي الله عنه:

Narinig ko ang Sugo ni Allāh ﷻ na nagsasabi: “Kapag binanggit ng isang tao ang ngalan ni Allāh ﷻ sa pagpasok sa bahay o pagkain, sasabihin ng demonyo sa mga tagasunod niya: wala kayong matitirahan sa gabi at hapunan. Subalit kapag pumasok siya na hindi binanggit ang ngalan ni Allāh, sasabihin ng demonyo; mayroon kayong matitirahan sa gabi, at kapag hindi niya binanggit ang ngalan ni Allāh ﷻ sa pagkain, sasabihin ng demonyo: Mayroon kayong matitirahan sa gabi at hapunan.” (Muslim)

Buod sa Etika ng Pagpasok at Paglabas ng Bahay:

- Unahing ipasok ang kanang paa sa pagpasok
- Banggitin ang *Bismil-lāh* (sa ngalan ni Allāh)
- Banggitin ang *as-salāmu alaikum wa rahmatul-lāhi wa barakātuh*
- Unahin ang kaliwang paa sa paglabas
- Banggitin ang *Bismil-lāh* at ang paggunita (dhikr) sa paglabas ng bahay

🔗 Etika sa Pagbahin at Paghikab

Inulat ni Abu Hurairah رضي الله عنه:

Sinabi ng Propeta ﷺ: “Gusto ni Allāh ang pagbahin ayaw Niya ng paghikab. Kapag nagbahin ang sinuman, banggitin niya ang “*Al-hamdulillāh*” (Ang papuri Ay para kay Allāh), ubligado sa sinumang Muslim na nakarinig na sumagot ng ‘Yarhamuka-Allāh (kaawaan ka nawa ni Allāh)’. Ang paghikab ay mula sa demonyo. Kapag hinihikab ang sinuman, pigilin niya hanggat makakaya, sapagkat natutuwa ang demonyo sa paghikab ng sinuman sa inyo.” (Al-Bukhārī)

🔗 Etika sa Pagsuot ng Sapatos

Inulat ni Abu Hurairah رضي الله عنه na sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: “Ang sinumang magsuot ng sapatos niya, unahin niya ang kanan at kapag hubarin niya ito, unahin niya ang kaliwa, upang ang kanan ang unang nasuutan at huling hinubaran.” (Al-Bukhārī and Muslim)

Buod ng Etika sa Pagsuot ng Sapatos:

- Banggitin ang *Bismil-lāh*
- Sa pagsusuot ng sapatos, unahin ang kanang sapatos
- Huwag maglakad na isa ang sapatos, parehong isuot o hubaring lahat
- Kapag maghubad, unahin ang kaliwang sapatos

Ano ang babanggitin kapag lalabas ng bahay?

Inulat ni Anas ibn Malik رضي الله عنه: Sinabi ng Propeta ﷺ: Kapag lumabas ng bahay ang isang tao at sinabi niya: “Sa ngalan ni Allāh, nananalig ako kay Allāh; walang lakas at kapangyarihan maliban kay Allāh,”

بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

Sa oras na iyon ay sasabihin sa kanya: “ikaw ay ginabayan, ipinagtanggol at kinupkop.” Lalayuan siya ng mga demonyo at sasabihin ng isang demonyo: Paano ninyo uudyukan ang taong ginabayan, ipinagtanggol at kinupko? (Abu Dawood, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

Ano ang sasabihin pagkatapos bumahin?

Inulat ni Abu Hurairah رضي الله عنه: Sinabi ng Propeta ﷺ, “ Ang sinumang bumahin, banggitin niya ‘*Al-Hamdulil-lah*’ (Ang papuri ay ukol kay Allāh), at sasabihin naman ng kapatid na muslim o kasama, ‘*Yar-hamukal-lāh*’

يَرْحَمُكَ اللَّهُ

(Kaawaan ka ni Allāh). Kapag binanggit ang ‘*Yar-hamuka-llāh*’, sasagot naman ang bumahin, ‘*Yahdikumul-lāh wa Yuslihu bālakum*’

يَهْدِيكُمْ اللَّهُ وَيُصْلِحْ بَالَكُمْ

(Igabay nawa kayo ni Allāh at ituwid ang inyong kalagayan).

MGA PAGSASANAY

(1) Etika sa Pagbati

1. Ano ang pagbati sa Islām?

2. Paano ang pagsagot sa pagbati?

3. Ano ang kahulugan sa pagbati?

4. Ano ang gantimpala sa pagbanggit nito?

5. Kailan natin babanggitin ang pagbati?

6. Sino ang unang babati?

(2) Ang *Basmalah* (Pagbanggit ng *Bismil-lāh*)

1. Ano ang kahulugan ng *Bismil-lāh*?

2. Binabanggit natin ang *Bismil-lāh* sa dalawang dahilan, ano-ano ang mga ito?

3. Kailan natin binabanggit ang *Bismil-lāh*?

4. Kung minsan, buo nating binabanggit ang *Bismil-lāhir Rahmānir Rahīm* kailan ito?

5. Ano ang kahulugan ng *Bismil-lāhir Rahmānir Rahīm*?

(3) Etika sa Pagkain at Pag-inom

1. Kapag nakalimutan ang *Bismil-lāh* at habang kumakain ay naalala, ano ang gagawin?

2. Ano ang dalawang uri ng kagamitan na hindi ipinahihintulot dito na kumain o uminom?

3. Banggitin ang ilang mga etika sa pag-inom?

4. Banggitin ang ilan sa etika ng pagkain?

(4) Etika sa Daanan

1. Mula sa hadeeth ni Abu Saeed Al-Khudri ﷺ binanggit ng Propeta ﷺ ang apat na karapatan ng daanan, banggitin ang mga ito?

2. Ano ang gantimpala ng lalaki na nagtanggap ng sanga na puno ng tinik sa daanan ng mga tao?

3. Banggitin ang buod ng Etika sa daanan?

(5) Etika sa Pagpapaalam

1. Bakit kailangan nating magpaalam bago papasok sa mga pribadong lugar?

2. Banggitin ang mga tao na kailangang hingin ang pahintulot bago pumasok sa mga silid o bahay nila?

3. Kailangan pa bang magpaalam bago pumasok sa silid ng may-bahay mo?

4. Saan banda dapat tatayo sa pinto kapag nagpaalam na papasok?

5. Paano magpapaalam kapag may dadalawin tayo at tayo ay nasa pinto ng bahay niya?

6. Banggitin ang buod ng Etika sa pagpapaalam?

(6) Pagtugon sa Tawag ng Kalikasan

1. Ano ang babanggitin kapag papasok tayo sa palikuran?

2. Anong paa ang una nating ipasok sa palikuran?

3. Anong kamay ang gagamitin sa paghawak o paghuhugas ng ari?

4. Sa hadith ni Salman رضي الله عنه binanggit ng Propeta ﷺ ang ilang mga bagay na hindi dapat natin gawin, banggitin ang mga ito?

5. Kapag nasa labas, banggitin ang ilang mga etika sa pagtugon sa kalikasan?

6. Anong paa ang iuna natin sa paglabas ng palikuran? Ang ano ang sasabihin natin?

(7) Etika sa Pagtulog

1. Sa hadith ni Jaber رضي الله عنه binanggit ng Propeta ﷺ ang ilang etika bago matulog, banggitin ang mga ito?

2. Ano ang sinabi ni Hudhaifah رضي الله عنه na sinasabi ng Propeta ﷺ bago matulog? At saan siya tumatagilid?

3. Kapag nagising dahil sa masamang panaginip, ano ang dapat mong gawin at sabihin?

4. Binanggit ng Propeta ﷺ, ang talata na kapag binigkas ng sinuman bago matulog, siya ay pangangalagaan ni Allāh ﷻ at hindi siya malalapitan ng demonyo. Anong talata ito? (isaulo ang talatang ito).

5. Ano ang bibigkasin kapag nagising ka sa pagkakatulog mo?

(8) Etika sa Pagdalaw sa Maysakit

1. Ano ang gantimpala sa pagdalaw sa maysakit?

2. Nasa *Sunnah* (paraan ng Propeta) kapag dadalaw sa maysakit ay babanggitin mo...

3. Ano ang bibigkasin kapag mayroong sakit sa katawan?

4. Kapag mayroong mamamatay, ano ang itinuro sa atin ng Propeta ﷺ na ipabigkas sa kanya?

5. Banggitin ang ilang etika sa pagdalaw sa maysakit?

(9) Etika sa Pagpasok sa Masjid

1. Ano ang dapat na itsura kapag pupunta sa Masjid?

2. Anong paa ang unang ipasok sa Masjid? At ano ang una nating bigkasin?

3. Ano ang paggunita (*dhikr*) sa pagpasok sa Masjid?

4. Ano ang dapat nating gawin bago maupo sa masjid?

5. Binggitn ang ilan sa mga bawal gawin sa loob ng masjid?

6. Ano ang paggutina (*dhikr*) sa paglabas sa masjid?

(10) Iba't-ibang Etika

1. Anong paa ang unang ipasok sa bahay? At ano ang bibigkasin?

2. Ano ang paggunita (*dhikr*) sa paglabas ng bahay? At anong paa ang unang ilabas?

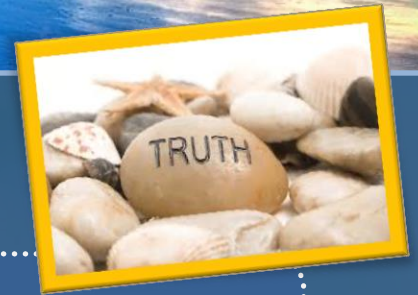
3. Ano ang bibigkasin kapag bumahin? At ano ang dapat sabihin ng nakarinig sa iyo? At ano naman ang isasagot mo?

4. Ang dapat gawin kapag humihikab?

5. Banggitin ang etika sa pagsuot ng sapatos?

2

Mga Kaasalan

(1) Pagkatotoo

Sinabi ni Allāh: (O mga sumampalataya, mangilag kayong magkasala kay Allāh at maging kasama kayo ng mga nagpapakatotoo.) (Ang Marangal na Qur'ān 9:119)

Kabilang sa mga mararangal at tanyag na kaasalan ng Propeta ﷺ, kahit bago pa siya naging propeta ay ang pagkatotoo at mapagkakatiwalaan. Binansagan siya ng mga nagtatambal na “Ang Makatotohanan at Mapagkakatiwalaan”.

🕋 Ang pagkatotoo ay katangian ng mga mananampalataya

Inulat ni Ibn Mas'ud ؓ:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: “Ang pagkatotoo ay patungo sa kabutihan at ang kabutihan ay patungo sa Paraiso. Tunay na ang tao na naging makatotohanan hanggang sa maitala kay Allah bilang makatotohanan. Ang pagsisinungaling ay patungo sa kalapastanganan at ang kalapastanganan ay patungo sa Impiyerno. Ang taong patuloy na nagsisinungaling ay itatala kay Allah na isang sinungaling.” (Al-Bukhāri at Muslim)

Sinabi ni Hasan ibn Ali ؓ:

Naisaulo ko sa Sugo ni Allāh ﷻ: “Iwaksi mo ang nakapag-aalinlangan sa iyo para sa hindi nakapag-aalinlangan sa iyo. Sapagkat ang pagkatotoo ay kapanatagan at ang pagsisinungaling ay pag-aalinlangan.” (At- Tirmidhi, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

Nang unang dumating ang rebelasyon sa Propeta ﷺ sa kuweba ng Hira'a, nahintakutan siya at umuwi sa bahay niya at sinabi kay Khadijah ؓ: “O Khadijah! Ano ang nangyari sa akin? Natatakot ako na may masamang mangyari sa akin.” At ikinuwento niya ang pangyayari. Sinabi ni Khadijah: Aba'y hindi! Bagkus ay magalak ka! Sumpa man kay Allāh, hindi ka pababayaan ni Allāh sapagkat pinabubuti mo ang ugnayan sa mag-anak, nagsasalita ka ng katotohanan, tumutulong sa mahihirap, iniistima mo ang mga panauhin at tinutulungan ang mga dinapuan ng mga sakuna.” (Al-Bukhāri at Muslim)

Ang pagkatotoo sa pang-araw-araw nating buhay

Inulat ni Hakim ibn Hizam na:

Ang Sugo ni Allāh ay nagsabi: “Ang bawat panig sa isang unawaan sa negosyo ay may karapatang kanselahin ito habang hindi pa sila naghihiwalay; kapag nagsasabi sila ng katotohanan at nilinaw ang lahat sa bawat isa (i.e., ang nagbibinta at bumibili ay parehong nagsasalita ng katotohanan) sila’y pagpapalain sa unawaan nila sa negosyo, subalit kung may anumang inililihim at pagsisinungaling, mawawala ang biyaya sa transaksyon nila.” (Al-Bukhāri at Muslim)

Inulat ni Abdullah ibn Aamir :

Tinawag ako ng nanay ko isang araw habang ang Sugo ni Allāh ay nakaupo sa bahay namin. Sinabi niya: Halika, may ibibigay ako sa iyo. Tinanong siya ng Sugo ni Allāh : Ano ang plano mong ibigay sa kanya? Sumagot siya: Plano kong bigyan siya ng ilang datiles. Sinabi ng Sugo ni Allāh : Kapag wala kang ibibigay sa kanya, isang kasinungalingan ay maitatala sa iyo. (Abu Dawood, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

Narapat na mag-ingat, kahit ang pagsisinungaling sa mga bata ay hindi nararapat.

Ang pinakadakilang pagkatotoo ay maging totoo kay Allāh

Kung nababatid ng puso na si Allāh ay Maalam, na nakaaalam ng anumang inililihim ng puso, tunay na ito ang nagtutulak upang makamit ang pagkatotoo kay Allāh .

Pinuri ni Allāh ang mga tapat sa Kanya. Sa Araw ng Paghuhukom ay magsasabi si Allāh: “Ito ay araw na pakikinaabangan ng mga tapat ang katapatan nila. Ukol sa kanila ay mga hardin na dumadaloy mula sa ilalim ng mga ito ang mga ilog habang mga nananatili sa mga ito magpakailanman.” Nalugod si Allāh sa kanila at nalugod naman sila sa Kanya. Iyon ang pagkatamong sukdulan.” (Ang Marangal na Qur’ān 5:119)

Ang Pagsisinungaling ay isang katangian ng mga nagpapanggap na sumampalataya

Sinabi ni Abdullah ibn Amr bin Al-’Aas :

Sinabi ng Sugo ni Allāh : “Ang sinumang nagtataglay nitong apat na katangian ay nagpapanggap na sumampalataya; at ang sinumang nagtataglay ng isa sa mga ito ay nagtataglay ng katangian ng pagpapanggap hanggang sa iwanan niya ito. Ang mga ito ay: Kapag siya’y pinagkatiwalaan ay nagtataksil; kapag nagsalita ay nagsisinungaling; kapag nangako ay hindi tumutupad; kapag nakipagtalo ay mapanlait.” (Al-Bukhāri at Muslim)

(2) Tiwala

Pinuri ni Allāh ang mga mapagkakatiwalaan: (at yaong sa mga ipinagkakatiwalang tungkulin sa kanila at sa kasunduan sa kanila ay mga nangangalaga, at yaong sa mga pagsasaksi nila ay mga naninindigan, at yaong sa pagdarasal nila ay nangangalaga (Ang Marangal na Qur'ān 70:32-34)

Sinabi ni Allāh ﷻ na ang gantimpala nila ay: (ang mga iyon ay sa mga Paraiso pararangalan) (Ang Marangal na Qur'ān 70:35)

Ang kaasalang tiwala ay kabilang sa mga dakilang katangian na kilala ang mga Muslim. Ang dakilang katangiang ito at pagkatotoo ang dahilan ng paglaganap ng Islām; ang mga paglalakbay ng mga mangangalakal na Mulsim sa Indonesia at impluwensya ng kaasalan nila sa mga mamamayan ang malinaw na halimbawa.

Isang kahanga-hangang kuwento - Ang kahoy ng mapagkakatiwalaang may utang

Inulat ni Abu Huraira رضي الله عنه: Sinabi ng Propeta ﷺ: “May isang Judio na nangutang sa isang pang Judio ng isang libung Dinar. Humingi ang inutangan ng saksi. Sinabi ng utang, ‘sapat na si Allah na saksi.’ Sinabi ng inutangan, ‘kailangn ko ang isang mapanghahawakan.’ Sinabi naman ng utang, ‘sapat na si Allah na mapanghahawakan.’ Sinabi ng inutangan, ‘tama ka,’ at ibinigay sa kanya ang pera ayon takdang napagkasunduan. Ang umutang ay lumayag. Nang natapos n’ya ang gawain niya, naghanap siya ng masasakyan upang makarating sa takdang oras ng pagbayad, subalit walang makita. Dahil dito, kumuha siya ng kapisasong kahoy at nilagyan ng hukab at doon ipinasok ang pera at sulat para sa inutangan at isinara. Dinala niya ang kahoy sa dagat at nagsabi. ‘O Allah! Alam mo na nangutang ako ng isang libung Dinar at humingi ang pinagkautangan ko ng mapanghahawakan na mula sa akin ngunit sinabi ko na sapat na si Allah na garantiya at sumang-ayon siya. Humingi din siya ng saksi ngunit sinabi ko sa kanya na sapat na si Allah bilang saksi at tinanggap ka niya bilang saksi. Tunay na naghanap ako ng masasakyan upang mabayaran ko siya ngunit wala akong makita, dahil dito, ibinibigay ko sa iyo ang perang ito.’ Pagkasabi nito, itinaon niya ang kapisasong kahoy sa dagat, naanod ito nang malayo at umalis. Pagkatapos ay naghanap siya ng masasakyan upang marating ang bayan ng nagpautang.

Isang araw, lumabas ang nagpautang sa bahay niya upang alamin kung may dumating ba na barko na dala ang pera niya, nang may nakita siyang kapisasong kahoy na nandoon ang pera niya. Dinala niya ito sa bahay upang ipanggatong. Nang pinutol niya ito, nakita niya ang pera niya at sulat. Pagkatapos, ang nakautang ay dumating na dala ang isang libung Dinar sa kanya at nagsabi, ‘sumpa man kay Allah, nagsikap akong makakuha ng bangka upang dalhin ang pera mo ngunit nabigo akong makakuha maliban sa itong huling nasakyan ko. Nagtanong ang nagpautang, ‘may ipinadala ka ba sa akin?’ Sagot ng nakautang, ‘sinabi ko na sa iyo na hindi ako nakakuha ng bangka maliban sa itong huli kong nasakyan.’ Sinabi ng nagpautang, ‘inihatid ni Allah ang perang pinadala mo sa kapisasong kahoy. Kaya, itago mo ang isang libung Dinar mo at maglakbay na nagagabayan sa tamang daan.” (Al-Bukhāri)

Isa pang kahanga-hangang kuwento na inulat ni Abu Hurairah رضي الله عنه:

Sinabi ng Propeta ﷺ: “May isang taong bumili ng lupa sa isang tao, nakakita ang bumili ng isang banga na puno ng ginto sa lupa. Sinabi ng bumili sa nagbinta: ‘Kunin mo ang ginto mo, sapagkat ang binili ko lamang ay lupa at hindi kasama ang ginto.’ Sinabi ng may-ari: ‘Ibininta ko ang lupa at lahat ng naruruon.’ Idinulog nila ang usapin sa isang lalaki na nagtanong: ‘Mayroon ba kayog mga anak?’ Sinabi ng isa: ‘May anak akong lalaki.’ Sinabi naman ng isa: ‘May anak akong babae.’ Sinabi ng lalaki: ‘Ipakasal n’yo ang inyong mga anak at igugol sa kanila ang pera; at ang matitira ay ibigay n’yo sa kawanggawa.” (Al-Bukhāri at Muslim)

Sinabi ni Allāh: **(Tunay na si Allāh ay nag-uutos sa inyo na gampanan ninyo ang mga ipinagkatiwalang tungkulin sa mga kinauukulan ng mga ito)** (The Noble Qur’ān 4:58)

⚙️ **Ang ipinagkatiwalang tungkulin ay hindi limitado sa pera**

- Ang pinakadakilang ipinagkatiwalang tungkulin ay ang pagtupad sa mga karapatan ni Allāh ﷻ sa paniniwala, pagsamba, kaasalan, at iba pa.
- Lahat na ipinagkaloob ni Allāh ﷻ ay ipinagkatiwalang tungkulin; ang paningin, kaya tumingin lamang sa ipinahihintulot; ang pandinig, kaya makinig lamang sa ipinahihintulot; ang bibig, kaya magsalita lamang ng ipinahihintulot at iwasan ang kahalayan, paninirang-puri at panlilibak; ang mga kamay, paa, kayamanan at kalusugan, kaya gamitin ang mga ito sa paraang ipinahihintulot.
- Ang asawa mo’t mga anak ay ipinagkatiwalang tungkulin ni Allah na palakihin, pangalagaan at tustusan.
- Ang hanap-buhay mo’t mga empleyado ay mga ipinagkatiwalang tungkulin, isagawa mo ang itinalagang tungkulin nang wasto.
- Ang sinabi sa iyo na lihim ay isang ipinagkatiwalang tungkulin.
- Ang kayamanan o anumang mahahalagang ipinagkatiwala sa iyo ay isang ipinagkatiwalang tungkulin.

⚙️ **Huwag magtaksil sa ipinagkatiwalang tungkulin sa iyo**

- Nagbabala si Allāh sa pagtataksil: (O mga sumampalataya, huwag kayong magtaksil kay Allāh at sa Sugo at huwag kayong magtaksil sa mga ipinagkatiwala sa inyo habang kayo ay nakaaalam) (Ang Marangal na Qur’ān 8:27)
- Inulat ni Abu Hurairah رضي الله عنه na sinabi ng Propeta ﷺ: “Ibalik mo ang ipinagkatiwalang tungkulin sa taong nagkatiwala sa iyo at huwag magtaksil sa sinumang nagtaksil sa iyo.” (Abu Dawood, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)
- Inulat ni Abu Hurairah رضي الله عنه na sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: “Ang mga tanda ng mapagpanggap na muslim ay tatlo: Kapag magsalita ay nagsisinungaling; kapag mangako ay hindi tumutupad at kapag pinagkatiwalaan ay nagtataksil.” (Al-Bukhāri and Muslim)

(3) Pagpapatawad

Sinabi ni Allāh: (Kung magpapaumanhin kayo, magpapawalang-sala kayo at magpapatawad kayo, tunay na si Allāh ay Mapagpatawad, Maawain) (Ang Marangal na Qur'ān 64:14)

Sinabi ni Allāh: (Magpapaumanhin kayo, magpapawalang-sala kayo. Hindi ba ninyo nais na si Allah ay magpapatawad sa inyo? At si Allāh ay Mapagpatawad, Maawain.) (The Noble Qur'ān 24:22)

Ang Propeta ﷺ at kung gaano siya kamapagpatawad

Ang Propeta ﷺ ang dakilang huwaran sa pagpapatawad kahit pa sa matindi niyang kaaway; sa buhay niya ay may maraming pangyayari na ipinakita niya ang marangal niyang kaasalan. Kabilang dito ay ang pananakop sa Makkah; pinatawad ng Propeta ﷺ si Abu Sufyaan sa kabila na ito ang pinuno ng mga nagtatambal sa maraming labanan, siya rin ang pangunahing dahilan ng pag-aalasa ng mga tribu laban sa Propeta ﷺ at dahilan ng kamatayan ng marami sa mga mag-anak ng Propeta ﷺ at ibang mga Muslim sa ibang mga labanan. Magkagayunman, nang pumasok siya sa Makkah, hindi niya inalipusta ang mga kaaway niya bagkus ay sinabi niya: “Ang sinumang pumasok sa bahay ni Abu Sufyaan ay ligtas, ang magbaba ng sandata ay ligtas at ang magpinid ng pinto niya ay ligtas.” (Muslim)

Ang Propeta ﷺ kahit sa matitindi niyang kaaway

Sa isa pang pangyayari, nang pumunta ang Propeta ﷺ sa *At-Ta'if* upang anyayahan sila sa Islām subalit magaspang nilang tinanggihan. Ipinadala nila ang mga anak nila at mga loko-loko upang siya ﷺ ay batuhin hanggang sa nasugatan ang mga paa niya.

Inulat ni Aishah : nagtanong ako sa Propeta ﷺ: “Nakaranas ka ba ng mas matindi pa sa labanan sa *Uhud*?” Sumagot siya, tunay na naranasan ko ang panganib sa kamay ng mga tao mo. Ang pinakamahirap na trato nila sa akin ay sa Araw ng Aqabah nang pumunta ako kay Ibn Abdi Yalil ibn Abdi Kulal (na isa sa mga pinuno ng *At-Ta'if*) sa layuning anyayahan siya sa Islām, subalit hindi niya tinanggap. Kaya umalis ako nang nalulungkot. Hindi ako nakabawi hanggang sa makarating ako sa *Qarn ath-Tha'alib*. Doon ay tumingala ako't nakita ang ulap na lumilim sa akin. Nakita ko mula roon si *Jibreel* na nagsabi sa akin: Tunay na narinig ni Allāh ang sinabi at tugon ng bayan mo sa iyo. Nagpadala Siya ng anghel na namamahala sa mga bundok upang gawin ang anumang nais mo. Tinawag ako ng anghel, bumati at nagsabi: O Muhammad, pinakinggan ni Allāh ang sinabi ng bayan mo sa iyo. Ako ang anghel ng mga bundok, ipinadala ako ng Panginoon sa iyo upang pag-utusan mo. (Gagawin ko ang utos mo).

Kung nais mo, itatabon ko ang dalawang bundok sa mga taga Makkah”, subalit sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: “Huwag, sa halip ay umaasa ako na ipalalabas ni Allah mula sa mga anak nila na walang ibang sasambahin liban kay Allah siya lang mag-isa at hindi magtatambal sa kanya ng anuman” (Al-Bukhāri at Muslim)

Sa labanan sa *Uhud*, nabungian ang Propeta ﷺ ng ngipin, nasugatan ang ulo, pumasok ang dalawang singsing sa kanyang pisngi mula sa mga singsing na suot niyang bakal na pantakip sa mukha; sa kabila nito ay nanalangin siya: “O Allāh, patawarin Mo po ang bayan ko sapagkat hindi nila nababatid.”

⚙️ Ang mga kasamahan at pagpapatawad

Gayundin naman, isinabuhay ng mga kasamahan ang dakilang kaasalang ito. Tunghayan natin ang pag-uugali ni Abu Baker ﷺ ang pinakamalapit at pinakamahal ng Propeta ﷺ at ang unang Caliph. Nang ipinagkalat ng mga mapagpanggap na Muslim ang akusasyon kay Aishah, na asawa ng Propeta ﷺ, ng pangangalunya; kabilang sa mga nagkakalat ng balita ay si Mistah ibn Athath ﷺ, na napakahirap na mag-anak ni Abu Baker. Dahil dito, sinabi ni Abu Baker ﷺ: “Hindi ako magbibigay ng anuman kay Mistah dahil sa sinabi niya tungkol kay Aishah.”

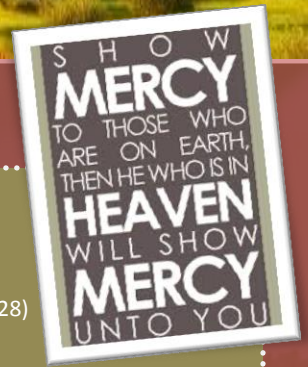
Ipinahayag ni Allāh: (Huwag magkait ng tulong ang mga may biyaya at kakayahan sa mga mag-anak, mahihirap at mga lumikas alang-alang kay Allah. Magpatawad at magpawalang-sala. Hindi ba ninyo nais na patawarin kayo ni Allah. Si Allah ay Mapagpatawad, Maawain.” (Ang Marangal na Qur’ān 24:22)

Sinabi ni Abu Baker ﷺ: Oo, Sumpa man kay Allāh nais ko na patawarin ni Allāh. At ipinagpatuloy niya ang paggugol kay Mistah at sinabi: sumpa man kay Allāh, hindi ko ito ititigil. (Al-Bukhāri)

⚙️ Ang Bunga ng pagpapatawad

- Ang pagpapatawad ay nagpapatunay ng marangal na kaasalan ng tao
- Tanda ng kaganapan ng Imān at kabutihan ng pagiging muslim
- Daan tungo sa pagmamahal ni Allāh ﷻ. (si Allāh ay Mapagpatawad, Maawain)
- Daan upang makamit ang pagmamahal ng mga tao
- Naglilinis sa pusong may puot at hinanakit
- Dahilan upang lalaganap ang kapayapaan at pagmamahalan sa lipunan
- Nagdadala ng kapanatagan at kapayapaan sa isipan

Inulat ni Abu Hurairah ﷺ:
**“Sinabi ng Sugo ni Allah ﷻ,
 Ang malakas ay hindi ang
 magaling sa pakikipagbuno,
 subalit ang malakas ay ang
 makapagpigil sa galit niya.”**
 (Al-Bukhāri at Muslim).

(4) Awa

Sinabi ni Allāh bilang paglalarawan sa Sugo Niya: **(Talaga ngang may dumating sa inyo na isang Sugo na mula sa mga sarili ninyo, na mabigat sa kanya ang anumang ikapaghihirap ninyo, na masigasig sa kapakanan ninyo, na mahabagin at maawain sa mga mananampalataya)** (Ang Marangal na Quran 9: 128)

Inulat ni Abdullah ibn Amr ibn al-'Aas ؓ:

Sinabi ng Propeta ﷺ: “Ang mga maaawain ay kaaawaan ng Maawain, kaawaan nga ninyo ang mga nasa lupa upang kaawaan kayo ng nasa langit” (Abu Dawood, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

⚙️ (Hindi ka Namin isinugo [O Muhammad], kundi bilang awa sa mga nilalalang.)

Nagdadala ang Islām ng awa sa sangkatauhan at naghihimok upang ito’y panatilihin. Sinabi ni Allāh: **(Hindi ka Namin isinugo kundi bilang awa sa mga nilalalang.)** (Ang Marangal na Quran 21: 107)

May mabuti tayong uliran sa katauhan ng Propeta Muhammad ﷺ na lahat na nakapaligid sa kanya ay nakadama, natamasa at pinuri ang marangal niyang kaasalan kabilang na ang mga hayop.

⚙️ Ang matanda at bata ay nagtamasa ng awa sa totoong lipunang Muslim

Inulat ni Anas ibn Malik ؓ:

(May isang matanda na dumating upang makipag-usap sa Propeta ﷺ, ang mga tao ay atubili upang paupuin siya. Sinabi ng Propeta: Hindi natin kasama ang hindi naaawa sa mga bata at hindi gumagalang sa mga matatanda.) (At-Tirmidhi, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

Inulat ni Aisha (kalugdan nawa siya ni Allāh) na may ilang dumating na Arabe sa Sugo ni Allāh ﷺ at nagsabi: “Hinahalikan mo ba ang mga anak mo? Sinabi niya: Oo. Sinabi nila: Sumpa man kay Allāh na hindi namin hinahalikan ang mga anak namin. Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷺ: Kung gayon, ano ang magagawa kung wala kayong awa?” (Al-Bukhāri at Muslim)

⚙️ Natamasa ng mga Hindi Muslim ang awa sa paninirahan na kasama ang mga muslim

Patotoo mula sa Hindi Muslim: **Gustave Le Bon** isang Pransis na *Orientalist* at *researcher* sa karunungan panlipunan at sikolohiya ay nagsabi: “Kahit ang ibang mga tao ay hindi nakaalam ng mga makatarungang mananakop na gaya sa mga Arab o relihiyon na kagaya sa kanila.”¹

¹ Le Bon, Gustave, [The Civilization of the Arabs p.605]

Maging ang mga hayop ay magtatamasa ng awa sa lipunang muslim

Inulat ni Abu Hurairah :

Sinabi ng Sugo ni Allāh : “Habang naglalakad ang isang lalaki, nakaramdam siya ng matinding uhaw. Nakakita siya ng isang balon, lumusong siya’t uminom. Nang papaalis na siya, nakita niya ang isang aso na hinihingal dahil sa uhaw, labas ang dila at kumakain ng basang lupa dahil sa matinding uhaw. Inisip ng lalaki: ‘Matindi ang uhaw ng asong ito na kagaya ko.’ Kaya, lumusong siya sa balon, nilagyan ng tubig ang medyas niyang yari sa balat, umakyat na kagat ito ng mga ngipin niya at pinainom ang aso. Pinasalamatan siya ni Allah at pinatawad.” Nagtanong ang mga kasamahan: “May gantimpala kami sa mga hayop?” Sinabi niya : “Sa bawat may buhay ay may gantimpala”. (Al-Bukhāri and Muslim)

Ang lipunang Muslim ay iisang katawan

Inulat ni Nu'man ibn Bashir :

Sinabi ng Sugo ni Allāh : “Ang mga mananampalataya sa pagkahabag nila sa bawat isa, pagmamahalan at pagdadamayay ay kagaya sa isang katawan. Kapag ang isang bahagi ay nasasaktan, nararamdaman ito ng buong katawan sa puyat at lagnat.” (Al-Bukhāri and Muslim)

Bakit kailangan mong maging maawain?

- Mahal ni Allāh ang mga maaawain
- Paraan para makamit ang awa ni Allāh’s
- Tanda sa kalubusan ng Imān
- Nagpapalakas sa pagkakapatiran sa lipunan
- Nagpapakita ng pagmamahal at awa sa mahina at nangangailangan
- Maging maawain ka at aani ka ng bunga nito
- Kung ang awa sa hayop ay daan sa Paraiso, gaano pa kaya ang awa sa tao

Sino ang higit na karapatdapat ng awa at habag?

Tunay na ang pinakamalapit ang higit na karapatdapat ng awa at habag. Makikita natin sa ngayon ang lihis na halimbawa ng awa sa mga hayop samantalang ang sarili nilang mga magulang ay salat sa pagmamahal at itinatapon na lamang sa mga ampunan ng matatanda nang hindi dinadalaw o tinatawagan.

(5) Pagtulong sa kapwa

Sinabi ni Allāh: (Magtulungan kayo sa pagpapakabuti at pangingilag sa pagkakasala at huwag kayong magtulungan sa kasalanan at paglabag. Mangilag kayong magkasala kay Allāh. Tunay na si Allāh ay matindi ang pagpaparusa.) (Ang Marangal na Quran 5: 2)

Inulat ni Abu Hurairah ؓ:

Sinabi ng Propeta ﷺ: (Ang sinumang lumutas sa anumang suliranin ng isang mananampalataya sa mundong ito, ay lulutasin ni Allāh ang isa sa mga suliranin niya sa Araw ng Pagbangon; Ang sinumang nagbigay ng kaginhawahan sa isang nahihirapan, pagagaanin ni Allāh ang mga bagay sa kanya sa Araw ng Pagbangon; ang sinumang nagtakip (sa kamalian) ng isang muslim, pagtatakpan ni Allāh ni Allah (ang mga kamalian at kasalanan niya) sa mundong ito at kabilang buhay. Si Allāh ﷻ ay laging tumutulong sa alipin Niya habang ang alipin ay tumutulong sa kapatid niya.) (Muslim)

Kinasusuklaman ni Allāh ﷻ ang karamutan at ginagantimpalaan ang pagkamapagbigay

Sinabi ni Jabir ibn Abdullah ؓ na: “Kinagat ng alakdan ang isa sa amin habang nakaupo kaming kasama ng Sugo ni Allāh's ﷺ. May isang nagsabi: O Sugo ni Allāh, ako ay gumagamit ng orasyon (para gumamot ng kagat), sinabi niya ﷺ: “Ang sinumang may kakayahang makatulong sa kapatid niya ay gawin ito.” (Muslim)

Inulat ni Anas ؓ:

Sinabi ng Propeta ﷺ: (Hindi magiging mananampalataya ang sinuman sa inyo hanggang sa nanaisin niya ang anumang nais niya sa sarili niya). (Al-Bukhāri and Muslim)

Inulat ni Ibn Omar ؓ:

Sinabi ng Propeta ﷺ: “Ang pinakamahal na mga tao kay Allāh ay ang higit na kapakipakinabang sa mga tao; at ang pinakamabuting gawa kay Allāh ay: pagbibigay ng kasayahan sa isang Muslim; pag-alis sa sakunang dumapo sa kanya; pagbayad sa utang niya o ilayo sa kanya ang gutom.

Ang pagsama sa lakad sa kapatid kong muslim sa anumang kailangan niya ay mas gusto ko kaysa sa pag-*Itikaf*¹ sa masjid na ito (i.e. masjid ng Propeta). Ang sinumang nagpipigil ng galit niya, ay ikukubli ni Allāh ang mga pagkakamali niya; ang sinumang nagpipigil ng galit samantalang may kakayahang ilabas ito, pupunuin ni Allāh ang puso niya ng kasiyahan sa Araw ng Paghuhukom. At ang sinumang sasama sa lakad ng kapatid niya muslim hanggang sa makamit nito ang pangangailangan, patatagin ni Allāh ang mga paa niya sa araw na ang mga paa ay madudulas. Ang masamang kaasalan ay sumisira sa mabubuting gawa kagaya sa suka na sumisira sa pulot.” (Sahih Al-Jame’a – Al-Albani)

¹ Ang *Itikaaf* ay ang pananatili sa masjid upang sumamba kay Allāh ﷻ

Walang relihiyon sa mundo na pinahalagahan ang pagtulong sa kapwa kahit sila ay hindi muslim na kagaya sa Islām.

Sinabi ni Allāh: **(Hindi kayo sinasaway ni Allāh hinggil sa mga hindi kumalaban sa inyo dahil sa relihiyon at hindi nagpalisan sa inyo mula sa mga tahanan ninyo, na makipagmabutihan kayo sa kanila at makitungo kayo nang makatarungan sa kanila. Tunay na si Allāh ay umiibig sa mga nakikitungo nang makatarungan.)** (Ang Marangal na Quran 60: 8)

Mga Aral sa Awa at Katapatan

Kahit na si Abu Baker ay caliph, tuwing matapos ang pagdarasal ng fajr ay pumupunta sa desyerto at sandaling tumitigil doon at babalik ng Madinah. Nagtaka dito si Omar at isang araw, sinundan niya ito nang palihim pagkatapos ng fajr. Nakita niya si Abu Bakr na umalis ng Madinah at patungo sa isang lumang tulda sa desyerto. Nagkubli si Omar sa isang bato, tumigil si Abu Baker sa loob ng tulda nang sandali at lumabas. Lumabas si Omar sa likod ng bato at pumunta sa tulda at nakita niya ang isang mahina at bulag na babae at maliliit na mga anak. Nagtanong si Omar: Sino ang lalaking dumating? Sagot ng babae: Hindi namin siya kilala. Siya ay isa sa mga muslim na dumadating tuwing umaga noon pang ganito't ganito. Sanabi pa niya: Ano ang ginagawa niya? Sinabi ng babae: Naglilinis siya ng tulda, nagmamasa ng arina namin at naggagatas ng kambing namin at umaalis. Si Omar ay umalis na nagsasabi, pinahihirapan mo ang susunod caliph sa iyo O Abu Baker, pinahihirapan mo ang susunod caliph sa iyo O Abu Baker. (i.e. walang caliph na susunod sa iyo na magagawa ang ginawa mo) (The History of Damascus ni ibn Asaker)

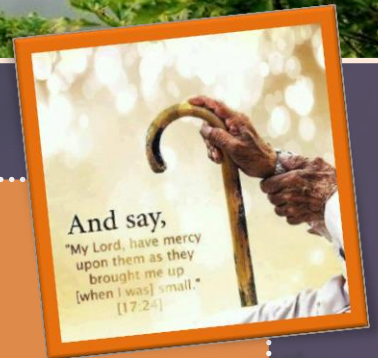
Kahit pinuno (caliph) ng buong bansang Muslim, hindi ito naging hadlang kay Abu Baker upang personal na pangalagaan ang mga nasasakupan niya at tulungan ang mga nangangailangan.

Si Ali ibn Al-Husein (na anak ng apo ng Propeta) ay langing nagpapasan ng abuloy at pagkain sa gabi at hinahatid ito sa bahay ng mga balo at mahihirap ng Madinah nang hindi nila nalalaman kung sino ang nagdala. Hindi siya nagsasama ng katulong upang walang makakaalam. Ginagawa niya ng maraming taon nang hindi nalaman ng mga balo at mahihirap kung paano nakarating sa kanila ang pagkain. Nang siya ay namatay, may nakita sa likod niya na markang itim at doon nalaman na ito ay dahilan sa lagi niyang pagpapasan. Nagpatuloy ang kawanggawa na ito hanggang si Ali ibn Al-Husein ay namatay. (Mababasa ang kuwentong ito sa Hiliatul-Awlia', Safwatus-safwah)

(6) Mga Kaasalan ko sa mga Magulang

Sinabi ni Allāh: (Sumamba kayo kayo kay Allāh at huwag kayong magtambal sa Kanya ng anuman. Sa mga magulang ay [mag-ukol ng] pagmamagandang-loob, at sa mga may kaugnayang pangkaanak, mga ulila, mga dukha, kapit-bahay na malapit, kapit-bahay na malayo, kasamahan, kinapos sa daan, at mga minay-ari ng mga kanang kamay ninyo. Tunay na si Allāh ay hindi umiibig sa sinumang hambog na mayabang.) (Ang Marangal na Quran 4: 36)

Sinabi ni Allāh: (Nagtadhana ang Panginoon mo na wala kayong sasambahin kundi Siya at ng paggawa ng maganda sa mga magulang. Kung aabutan nga sa piling mo ng katandaan ang isa sa kanilang dalawa o ang kapwa sa kanilang dalawa ay huwag kang magsabi sa kanilang dalawa ng nakasusuya at huwag mong bulyawon silang dalawa. Magsabi ka sa kanilang dalawa ng marangal na salita. Ibaba mo para sa kanila ang pakpak ng kababaang-loob bahagi ng pagkaawa at sabihin mo: “Panginoon ko, kaawaan Mo sila gaya ng pag-aalaga nilang dalawa sa akin noong bata pa *ako*.”) (Ang Marangal na Quran 17: 23-24)

🕒 Sino ang pinakakarapatdapat sa mabuti kong pakikitungo?

Inulat ni Abu Hurairah رضي الله عنه:

May dumating sa Sugo ni Allāh ﷺ at nagtanong: “Sino ang higit na karapatdapat sa mabuting kong pakikitungo?” Sinabi niya رضي الله عنه: Ang nanay mo. Muli siyang nagtanong: Sino ang susunod? Ang nanay mo, sagot muli ng Propeta ﷺ. Muli siyang nagtanong: Sino ang susunod? Siya ﷺ ay sumagot muli: Ang nanay mo. Muli siyang nagtanong, Sino ang susunod? Doon sumagot siya ﷺ: Ang tatay mo.” (Al-Bukhāri at Muslim)

🕒 Maiging daan patungo sa Paraiso

Inulat ni Abu Hurairah رضي الله عنه:

Sinabi ng Propeta ﷺ: “Nawa’y mapahiya siya! Nawa’y mapahiya siya, na ang isa o dalawang mga magulang niya ay naabutan niyang tumanda at hindi siya nakapasok sa Paraiso (i.e. dahil siya hindi naging masunurin sa kanila).” (Muslim)

🕒 Nais mo ba ng mahabang buhay at masaganang kabuhayan?

Inulat ni Anas رضي الله عنه:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷺ: “Ang sinumang nagnanais ng masaganang kabuhayan at mahabang buhay ay panatilihin niya ang magandang ugnayan sa mag-anak.” (Al-Bukhāri at Muslim)

🔗 Nais mo bang mapatawad ang mga kasalanan mo?

Mula kay Ibn 'Umar رضي الله عنه:

May lalaking dumating sa Propeta ﷺ at nagsabi: “O Sugo ni Allāh! Ako ang nagkasala ng mabigat, maaari pa ba akong magsisi?” Sinabi niya: “Mayroon ka bang nanay?” Sinabi ng lalaki: “Wala.” Sinabi niya: “Mayroon ka bang tiyahin na kapatid ng nanay mo?” Sinabi ng lalaki: “Opo.” Sinabi niya: “Kung ganon, maging masunurin ka sa kanila.” (At-Tirmidhi – ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

🔗 Maging masunurin sa mga magulang kahit sila ay mga nagtatambal

Sinabi ni Asma' bint Abu Bakr As-Siddiq رضي الله عنها:

Dumating sa akin ang nanay ko habang siya nagtatambal, kaya tinanong ko ang Sugo ni Allāh ﷺ: “Ang nanay ko na kalaban ng Islam ay dumating sa akin, panatilihin ko ba ang relasyon sa kanya?” Sumagot siya ﷺ: “Oo, panatilihin mo ang relasyon mo sa nanay mo.” (Al- Bukhari at Muslim)

Inulat ni Abu Hurairah رضي الله عنه na:

Ang Sugo ni Allāh ﷺ ay nagsabi: “Itataas ang antas ng tao sa Paraiso at siya magtatanong: ‘Saan ito nanggaling?’ Sasabihin sa kanya: ‘Mula sa panalangin ng anak mo ng kapatawaran para sa iyo.’” (Ibn Majah – ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

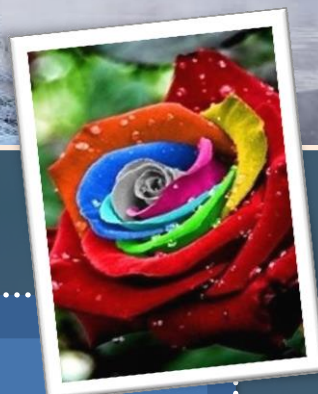
🔗 Ang mga sinaunang muslim at ang pagkamasunurin nila sa mga magulang nila

Sinabi ni Muhammad ibn Almunkader: Magdamag kong minamasahe ang paa ng nanay ko at ang kapatid ko naman ay magdamag na nagdadasal, hindi ko ikaliligaya na ang gabi ko ay ang gabi niya. (i.e. na ang ginagawa ko ay higit na mahal ko kaysa sa magdamag na magdadasal.)

Isa sa mga sinaunang muslim ay nagsabi sa kanya na hindi ka namin nakikita na kumakain sa iisang pinggan na kasama ang nanay mo! Sinabi niya, natatakot ako na baka mas mabilis ang kamay ko na madampot ang nakita ng mata niya at ako ay maging lapastangan.

Si Hiyawah ibn Shuraih, kalugdan nawa siya ni Allah, na kabilang sa mga sumunod sa mga kasamahan na nagtuturo sa masjid at darating ang nanay niya at magsasabi sa kanya: “lumakad ka na at pakainin ang mga manok”; titigil siya sa pagtuturo at susunod sa nanay niya nang walang pag-aatubili. Kahit siya ay isang tanyag ng eskolar at nakaharap ang mga estudyante niya, hindi siya nahihiyang sumunod sa nanay niya.

Mayroon bang relihiyon sa mundo na nagbigay ng dakilang pagpapahalaga na kagaya sa Islam?!

(7) Mga Kaasalan ko sa Asawa Ko

Sinabi ni Allāh: (Kabilang sa mga tanda Niya ay na lumikha Siya para sa inyo, mula sa mga sarili ninyo, ng mga kabiyak upang mapanatag kayo sa kanila at naglagay Siya sa pagitan ninyo ng pagmamahalan at awa. Tunay na sa *nabanggit na* iyon ay may mga tanda para sa mga taong nag-iisip-isip.). (Ang Marangal na Quran 30: 21)

Inulat ni Ibn Omar ؓ:

Sinabi ng Propeta ﷺ: “Lahat kayo ay mga pastol at may pananagutan sa kawan niya: Ang pinuno ay pastol at may pananagutan sa nasasakupan niya; ang lalaki ay pastol sa pamilya niya at may pananagutan sa pamilya niya...” (Al-Bukhāri and Muslim)

Ipinagkatiwala ni Allāh ﷻ sa lalaki ang pangangalaga sa maybahay niya; at itinalaga sa kanya ang mga pangunahing tungkulin. Ginawa ni Allāh ﷻ ang pag-aasawa na isang pagbubuklod na batay sa awa, pagmamahalan at paggalang.

Sinabi ni Allāh: (Pakitunguhan ninyo sila ayon sa makatwiran. Kung nasuklam kayo sa kanila, marahil nasusuklam kayo sa isang bagay samantalang gumagawa si Allāh dito ng maraming kabutihan). (Ang Marangal na Quran 4: 19)

Inulat ni Abu Hurairah ؓ:

Sinabi ng Propeta ﷺ: “Pangalagaan ninyo ang mga babae.” (Al-Bukhāri at Muslim)

Nailisip mo ba, ang pagtustos sa maybahay ay magbibigay ng pinakamalaking gantimpala?

Inulat ni Abu Hurairah ؓ:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: “Isang dinar na igugol mo sa daan ni Allah, pagpapalaya ng alipin, o kawanggawa para sa nangangailangan, o pagsuporta sa pamilya, ang magbubunga ng pinakadakilang gantimpala ay ang iginugol mo para sa pamilya mo.” (Muslim)

Walang bahay na walang kaguluhan

Matutunan natin sa Propeta ﷺ kung paano niya pangasiwaan ang kaguluhan. Inulat ni Anas : “Habang ang Propeta ﷺ ay nasa bahay ng isa sa mga asawa niya, ang isa sa mga asawa niya ay nagpadala ng pagkain. Pinalo ng asawa ng Propeta ﷺ, ang kamay ng katulong na naging dahilan upang mahulog at nabasag ang pinggan. Pinulot ng Propeta ﷺ ang nabasag na pinggan at pagkain at nagsabi, “Nagselos ang nanay ninyo.” Pinigil niya ang katulong upang dalhin ang pinggan na mula sa asawa niya kung saan siya naroon upang ipalit sa pinggang nabasag at itinago ang nabasag sa bahay kung saan ito nabasag.” (Al-Bukhāri)

Pansinin, hindi siya ﷺ nambulyaw o nanisi sa maybahay niya, sa halip ay nagpakita siya ng pagtitimpi at pag-unawa sa selos ng maybahay niya.

⚙️ Kabilang sa mga karapatan ng maybahay

- Pagbibigay sa kanya ng bigay-kaya, at ito ay ubligado. Sinabi ni Allāh: **(Ibigay ninyo sa mga babae ang mga bigay-kaya sa kanila bilang isinatungkuling regalo)** (Ang Marangal na Quran 4: 4)
- Magbigay ng pagkain niya, damit, gamot at tirahan. Sinabi ni Allāh: **(Patirahin ninyo sila na diniborsiyo kung saan kayo nakatira ayon sa kaya ninyo)** (Ang Marangal na Quran 65: 6)
- Ipakita sa kanya ang kabutihan nang may pagmamahal at awa; pakitunguhan nang mabuti at huwag pansinin ang mga pagkukulang. Sinabi ni Allāh: **(Pakitunguhan ninyo sila ayon sa makatwiran)** (Ang Marangal na Quran 4: 19)
Inulat ni Aishah: “Kahit kailan ay hindi namalo ang Sugo ni Allāh ng alipin man o isang babae...” (Muslim)
- Maggugol ng oras sa kanya at makisayang kasama niya
- Pangalagaan ng lalaki ang hitsura niya at ang pananamit niya; kagaya sa hitsurang nais niya sa maybahay niya, ganon din naman ang babae. Sinabi ni Ibn Abbās ؓ: “Nais kong manamit ng mabuti para sa maybahay ko, kagaya sa nais kong makita na ginagawa niya para sa akin.

⚙️ Kabilang sa mga karapatan ng asawang lalaki

Inulat ni Abu Huriarah ؓ : Sinabi ng Propeta ﷺ: “Kung ang babae ay nagdasal ng limang beses; nag-ayuno sa buwan ng Ramadan; pinangalagaan ang kapurihan niya; sinunod ang asawa niya. Sasabihin sa kanya: “Pumasok ka sa anumang pinto ng Paraiso na nais mo.” (Sahih Al-Jaama’, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

- Pangangalaga sa kapurihan at karangalan
- Maging masunurin sa asawa sa anumang ipinahihintulot
- Hindi magpapasok sa bahay nang walang pahintulot niya
- Hindi lalabas sa bahay nang walang pahintulot niya
- Pangangalaga sa mga anak, bahay at ari-arian
- Manamit nang mabuti at kaakit-akit
- Makitungo nang mabuti sa asawa; huwag pansinin ang pagkukulang; at maging matiisin

(8) Mga Kaasalan ko sa mga anak ko

Sinabi ni Allāh: (O mga sumampalataya, ipagsanggalang ninyo ang mga sarili ninyo at ang mga mag-anak ninyo laban sa Apoy na ang panggatong nito ay ang mga tao at ang mga bato)

(Ang Marangal na Quran 66: 6)

⚙️ **Kaawaan mo ang mga anak mo, upang kaaawaan ka ni Allāh ﷻ**

Inulat ni Abu Hurairah ؓ :

Hinalikan ng Propeta ﷺ ang apo niya na si Al-Hasan ibn Ali ؓ sa barap ni Al-Aqra' ibn Hābis. Dahil dito, nagsalita siya: “May sampu akong anak at hindi ko hinalikan ang kahit isa sa kanila.” Tumingin sa kanya ang Sugo ni Allāh ﷻ at nagsabi: “Ang sinumang hindi nakitungo sa kapwa nang may awa ay hindi rin pakikitunguhan nang may awa. (Al-Bukhāri at Muslim)

Inulat ni Aishah ؓ :

Dumating sa akin ang isang mahirap na babae na buhat-buhat ang dalawa niyang anak na babae. Binigyan ko siya ng tatlong datiles. Binigyan niya ng tig-isa ang dalawa niyang anak at kinuha naman ang isa upang isubo, subalit hiningi din sa kanya ng dalawa niyang anak. Kaya, hinati niya ang datiles na haring p.231 niyang isubo at ibinigay sa dalawa niyang anak. Humanga ako sa ginawa niya at binanggit ko ito sa Sugo ni Allāh ﷻ na nagsabi: “Tunay na tiniyak ni Allah ang Paraiso para sa kanya dahil sa ginawa niya o ligtas siya sa Impiyerno.” (Muslim)

Inulat ni Jabir ibn Abdullah ؓ:

Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: “Ang sinumang mayroong tatlong anak na babae na binigyan niya ng tirahan, sinuportahan at kinaawaan ay tiyak na papasok sa Paraiso. May nagtanong na lalaki, ang may dalawang anak na babae o Sugo ni Allāh? Sinabi ng Propeta: At dalawa.” (Al-Bukhāri sa Al-Adab Almufrad, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani).

⚙️ **Kabilang sa mga karapatan ng mga anak**

- Pagpili ng matuwid na maybahay; sapagkat ang matuwid na maybahay ay magpapalaki ng matutuwid na mga anak
- Pagpili ng mabuti't nakalulugod na pangalan ng bata
- Magsilbing mabuting huwaran, marunong magdisiplina at makatarungan sa mga anak
- Pagpapalaki sa mga anak sa pagmamahal at pagsamba kay Allāh at pagsunod sa Propeta ﷺ
- Pagtuturo sa mga anak ng Marangal na Qur'ān
- Pagsuporta sa edukasyon nila, gastusin, pangangailang espirituwal, pagkain, damit at ang pinakamahalaga, paghahanda ng mabuting lugar na kamumulatan nila; kagaya sa paaralan, kapit-bahay, kaibigan ... at iba pa.

Sinabi ni Ibn Al-Qayem:

“Kapag nagsimulang magsalita ang bata, turuan siya na magsabi: walang tunay na diyos maliban kay Allāh at si Muhammad ay Sugo Niya; ang unang dapat niyang marinig ay ang makilala si Allāh, na siya ay nag-iisa at nasa ibabaw ng truno na nakakakita at nakaririnig sa kanya na kasaman niya saan man siya naruruon.” Tuhfat Al-Mawdud p.231

(9) Mga Kaasalan ko sa mga Kapit-bahay (Muslim o Hindi)

Sinabi ni Allāh: (Sumamba kayo kayo Allāh at huwag kayong magtambal sa Kanya ng anuman. Sa mga magulang ay [mag-ukol ng] pagmamagandang-loob, at sa mga may kaugnayang pangkaanak, mga ulila, mga dukha, kapit-bahay na malapit, kapit-bahay na malayo, kasamahan, kinapos sa daan, at mga minay-ari ng mga kanang kamay ninyo. Tunay na si Allāh ay hindi umiibig sa sinumang hambog na mayabang) (Ang Marangal na Quran 4:36)

☞ Ang kasamaan sa kapit-bahay ay magiging sanhi ng pagbaba ng *Imān*

Inulat ni Abu Hurairah ؓ:

Sinabi ng Propeta ﷺ: “Sumpa man kay Allāh, hindi siya sumampalataya! Sumpa man kay Allāh, hindi siya sumampalataya! Sumpa man kay Allāh, hindi siya sumampalataya. May nagtanong, Sino po siya o Sugo ni Allāh? Sinabi niya, siya na hindi ligtas ang kapit-bahay niya sa kasamaan niya.” (Al-Bukhāri and Muslim)

☞ Ang kasamaan sa kapit-bahay ay magiging sanhi ng Pagpasok sa Impiyerno

Inulat ni Abu Hurairah ؓ:

Tinanong ang Propeta ﷺ, O Sugo ni Allāh! May babae na nagdadasal sa gabi, nag-aayuno sa araw at nagkakawanggawa, subalit namiminsala sa kapit-bahay niya ng bibig niya. Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷺ, walang kabutihan sa kanya. Siya ay kabilang sa mga maninirahan sa Impiyerno. Sinabi nila: May isa pang babae na nagdadasal at nagbibigay ng kaunting keso bilang abuloy pero hindi namiminsala sa sinuman. Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷺ: Siya ay kabilang sa mga maninirahan sa Paraiso.”

(Al-Bukhāri in Al-Adab Al-Mufrad, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

☞ Kabilang sa mga karapatan ng mga kapit-bahay

- Iwasan ang kasamaan sa kanya: kagaya sa pagtingin sa mga kababaihan niya; paglalantad ng lihim niya; pagmamanman sa kanya; panlilibak o paninirang-puri sa kanya, paglalagay ng basura sa daan niya; pang-iisturbo sa kanya sa pamamagitan ng pag-iingay
- Magtimpi sa kasamaan niya at makitungo nang mabuti at mabuting kaasalan
- Magpakita ng kabutihan at pagkamapagbigay; kagaya sa pag-salām; pagdalaw sa maysakit; pagtulong sa nangangailangan; pakikiramay sa nalulungkot; pagtuturo sa walang alam; at pangangalaga sa bahay niya kapag wala siya.

Mg autos ng Propeta hinggil sa kapit-bahay

Inulat nina Ibn Umar at Aishah (kalugdan nawa sila ni Allah): Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷺ: “Lagi akong tinatagubilinan ni Jibreel na pakitunguhan nang kabutihan ang kapit-bahay hanggang sa inisip ko na nais niyang maglaan ng pamana para sa kanila.” (Al-Bukhāri and Muslim)

Ang pangangalaga sa kapit-bahay mo ay kaparaanan ng Propeta

Inulat ni Abu Hurairah ؓ na ang Sugo ni Allāh ﷺ ay nagsabi: “Ang sinumang sumasampalataya kay Allāh at kabilang buhay ay maging mapagbigay sa kapit-bahay niya.” (Al-Bukhāri at Muslim)

Inulat ni Abu Dharr ؓ na inutos ng Sugo ni Allāh ﷺ sa akin, “O Abu Dharr! Kapag naghahanda ka ng sabaw ay dagdagan mo ng tubig at magbigay ka sa kapit-bahay mo.” (Muslim)

(10) Mga Kaasalan ko sa mga Hindi Muslims

Sinabi ni Allāh: **(Hindi kayo sinasaway ni Allāh hinggil sa mga hindi kumalaban sa inyo dahil sa relihiyon at hindi nagpalisan sa inyo mula sa mga tahanan ninyo, na makipagmabutihan kayo sa kanila at makitungo kayo nang makatarungan sa kanila. Tunay na si Allāh ay umiibig sa mga nakikitungo nang makatarungan)** (Ang Marangal na Quran 60:8)

⚙️ **Iniinngatan ng Islām ang karapatan ng mga hindi Muslim na isabuhay ang relihiyon nila**

Sinabi ni Allāh: **(Walang pamimilit sa relihiyon)** (Ang Marangal na Quran 2:256)

Sinabi ni Allāh: **(Sabihin mo sa mga binigyan ng kasulatan at mga di-makabasa't makasulat: “Nagpasakop ba kayo?” sapagkat kung nagpasakop sila ay napatnubayan nga sila at kung tumalikod sila ay tungkulin mo ang pagpapaabot lamang. Si Allāh ay Nakakikita sa mga lingkod)** (Ang Marangal na Quran 3:20)

⚙️ **Mga patotoo mula sa mga hindi Muslim**

Sinabi ni Will Durant: “Sa panahon ng Umayyad caliphate, ang mga may kasunduan na mga Kristiyano, Zoroastriano, Judio at Sabeano ay nagtamasa ng kalayaang hindi natin makikita sa mga Kristiyanong bansa. Sila ay malayang maisabuhay ang mga ritwal ng relihiyon nila at ang mga simbahan at templo nila ay napapangalagaan. Tinamasa nila ang kalayaan sa mga pangrelihiyong batas ng mga eskolar at hukom.”¹

Sinabi ni G. Bernard Shaw: “Laging mataas ang paggalang ko sa relihiyon ni Muhammad dahil sa kahangahanga nitong lakas. Ito ang tanging relihiyong nakikita ko na nagtataglay ng kakayahan na sumang-ayon sa mga yugto ng pagbabago ng buhay na aangkop sa bawat panahon. Pinag-aralan ko ang buhay niya, ang kahangahangang tao, sa opinyon ko na malayong siya ay isang anti-kristo, dapat siyang bansagan na tagapagligtas ng sangkatauhan. Naniniwala ako, na kung ang taong ito ang maging diktador sa modernong mundo, magtatagumpay siyang lunasan ang mga problema nito sa paraan na magdadala ng kailangang kapayapaan at kaligayahan. Hinuhulaan ko ang paniniwala ni Muhammad na ito ay katanggap-tanggap sa Europa ng kahapon kagaya na ito’y simula nang katanggap-tanggap sa Europa ngayon.”²

¹ Durant, Will [The Story Of Civilization. vol. 13. p. 131-132.]

² Shaw, George Bernard [The Genuine Islam, Vol. 1, No. 81936]

Ang isang mananalaysay na Englis na si Sir Thomas Arnold ay nagsabi: “Hindi tayo nakarinig ng anumang ulat ng planong pagtatangkang pilitin ang hindi muslim na minorya upang tanggapin ang Islām, o anumang organisadong pang-uusig upang bunutin ang Kristiyanong Relihiyon. Kung ginawa ng sinuman sa mga caliph ang isa sa mga paraang ito, malalampasan nila ang Kristyanismo nang madali kagaya sa pagtapon nina Ferdinand at Isabella sa Islām mula sa Espana o sa ginawa ni Louis XIV na ang pagsunod sa Protestantismo ay krimeng may kaparusahan sa Pransiya, o sa pagtapon ng mga Judio mula sa Inglatera ng 350 na taon. Noon, ang mga simbahan sa silangan ay lubusang hiwalay sa mga bansang kristyano. Wala silang tagasuporta sa buong mundo sapagkat itinuturing sila bilang sektang lumabas sa Kristyanismo. Ang pananatili nila sa araw na ito ang pinakamalakas na ebidensya na sila ay malaya sa batas ng Islamikong pamahalaan.”¹

Ano ang parusa sa pamiminsala sa hindi Muslim?

Inulat ni Safwan رضي الله عنه mula sa maraming mga kasamahan ng Sugo ni Allāh ﷻ mula sa ulat ng mga tatay nila na mga magkakamag-anak. Sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: “Mag-ingat, kung sinuman ang gagawa ng kasamaan sa isang taong may kasunduan, o bawasan ang karapatan niya, o pilitin siyang magtrabaho nang higit sa kakayahan niya, o kukunin sa kanya ang anumang wala siyang pahintulot, ako ang mamagitan sa kanya sa Araw ng Paghuhukom.” (Abu Dawood, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

Inulat ni Abdullah ibn Amr رضي الله عنه:

Sinabi ng Propeta ﷺ: “Sinuman ang pumatay sa Mu'ahad (Hindi Muslim na binigyan ng proteksyon ng mga muslim) ay hindi makakaamoy ng amoy ng Paraiso bagaman ang amoy nito ay makakarating sa layo na apatnapung taon (na paglalakbay).” (Al-Bukhāri)

Kasaysayan ang saksi

Ipinakita ng Islām ang hindi mapantayang kalayaan sa lahat ng relihiyon. Makikita sa kasaysayan na ang Islām ang nangalaga at nagtanggol sa mga minorya laban sa pagkalipol, tiniyak ang mga karapatan nila at binigyan sila ng lubusang katiwasayan. Tanungin mo ang mga Judio na namuhay na kasama ng mga Muslim sa loob ng 800 taong pamumuno sa Andalusia; tanungin mo ang mga kristyano na naninirahan pa sa mga bansang Muslim; bagkus, tanungin mo ang mga Judio na naninirahan ngayon sa mga bansang Muslim kagaya sa Morocco at Yemen sa kabila ng kasamaang ginagawa ng Israel sa mga Muslim sa Palestina.

Ang Propeta ﷺ ay may Judio na kapit-bahay, gayundin, siya رضي الله عنه at ang mga kasamahan niya ay may mga transaksyon sa negosyo; inulat ni Aishah رضي الله عنها: Nang namatay ang Sugo ni Allāh ﷻ, ang baluti niya ay nakasanla sa isang Judio ng tatlung Sa' (salop) ng sebada. (Al-Bukhāri at Muslim)

¹ Arnold, Thomas [Invitation To Islam, p. 98-99]

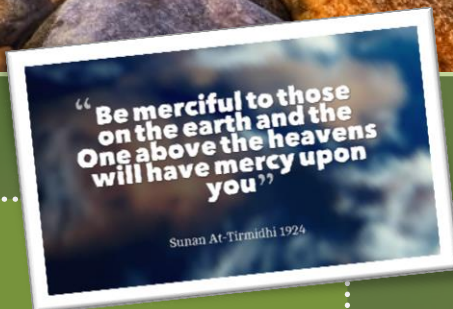
(11) Mga kaasalan sa hayop

Ang awa ng Propeta ﷺ sa mga hayop ay makikita sa pang-araw-araw niyang ugali at paggagabay sa mga kasamahan niya.

Inulat ni Sahl ibn Amr na kilala bilang si Ibn Al-Hanzaliyyah ؓ:

Nadaanang Sugo ni Allāh ﷻ ang isang kamelyong gutom na gutom, dahil dito, sinabi niya: “Matakot kayo kay Allah sa mga hayop na ito. Sinasakyan habang sila ay malakas, kinakatay at kinakain ang laman nila habang sila ay malakas.” (Abu Dawood, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

Inulat ni ibn Umar ؓ: Sinabi ng Propeta ﷺ: “May isang babae na pumasok sa Impiyerno dahil sa isang pusa na itinali niya nang hindi binibigyan ng pagkain at hindi pinalaya upang makakain ng mga insekto ng lupa.” (Al-Bukhāri at Muslim)

⚙️ Ang awa ay makikita maging sa pagkatay ng mga hayop

Mula sa ulat ni Abu Ya'la Shaddad ibn Aws ؓ, na sinabi ng Sugo ni Allāh ﷻ: “Tunay na inutos ni Allāh ang *ihsan* (kahusayan) sa lahat ng bagay. Kaya, kung papatay ka ay pumatay nang mahusay; at kung kakatay ay kumatay nang mahusay. Hasain ninyo ang patalim at huwag pahirapan ang hayop na kinakatay.” (Muslim)

Pinahiga ng isang lalaki ang tupa na kakatayin habang naghahasa ng patalim, sinabi ng Propeta ﷺ: “Gusto mo bang mamatay ito nang maraming ulit? Hindi ba dapat mong hasain muna ang patalim bago ito ipahiga?” (As-Sahih Al-Musnad, ipinahayag na tama ayon kina Al-Wad'ee at Al-Albani)

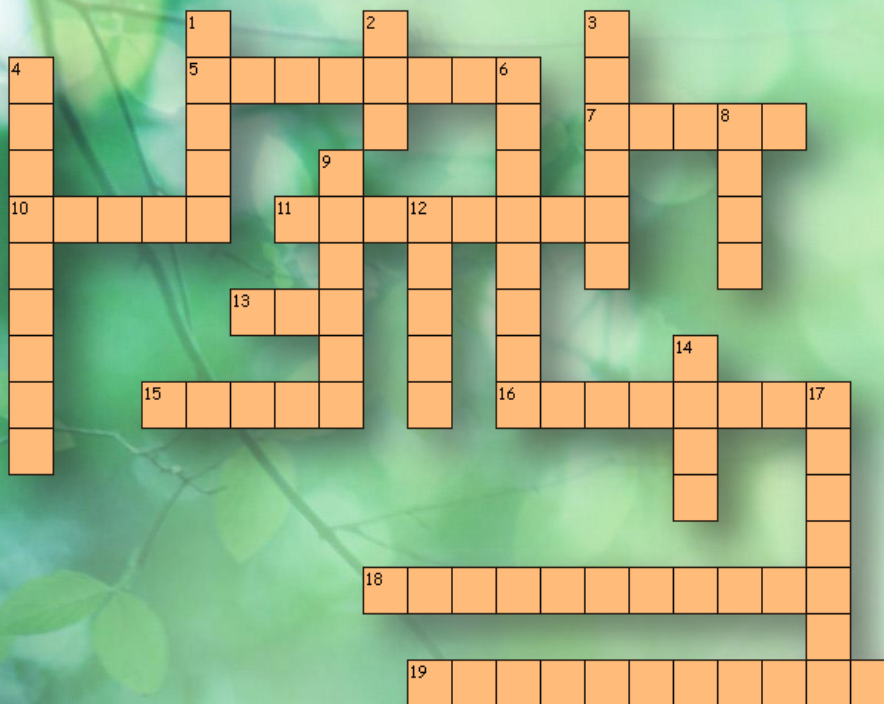
Inulat ni Saeed ibn Jubair na nadaanang Sugo ni Ibn Umar ؓ ang ilang mga kabataang *Quraish* na nagtali ng ibon na kanilang pinapana. Ang bawat pana na sasablay ay magiging pag-aari ng may-ari ng ibon. Nang nakita nila si Ibn Umar, sila'y umalis. Pagdaka'y sinabi ni Ibn Umar: Sino ang gumawa nito? Sinusumpa ni Allāh ang gumagawa nito. Tunay na idinadalangin ng Sugo ni Allāh ﷻ na sumpain ang sinumang gumagawa na tudlaan ang isang buhay. (Muslim)

⚙️ Huwag mong takutin ang mga hayop

Inulat ni Abdullah ibn Mas'ud ؓ:

Nakasama namin ang Sugo ni Allāh ﷻ sa isang paglalakbay. Nang umalis siya upang magbawas, nakakita kami ng isang ibon na may dalawang inakay at hinuli namin ang mga inakay nito. Dumating ang ibon na inuunat ang mga pakpak nito. Dumating ang Sugo ni Allāh ﷻ at nagsabi: Sino ang nagpalungkot dito dahil sa mga inakay niya? Ibalik ninyo ang mga inakay niya. Nakita rin niya ang bahay ng mga langgam na sinunog namin. Nagtanong siya: Sino ang nagsunog nito? Sumagot kami: Kami. Sinabi niya: Hindi tama na magparusa ng apoy maliban sa Panginoon ng apoy.” (Abu Dawood, ipinahayag na tama ayon kay Al-Albani)

TEST YOURSELF

Pahalang

5. Ang kasamahan ng Propeta na nagpatawad sa mag-anak na nag-akusa sa anak niyang babae ng pangangalunya ay si
7. Ang dalawang kaasalan ng Propeta ﷺ ay ang pagpakatotoo at ...
10. Ang pinakadakila sa lahat ng pagpakatotoo ay maging totoo ...
11. Ang awa sa mga hayop ay daan tungo sa
13. Ang pangalan ng sumunod sa kasamahan na nagpapasan ng abuloy at pagkain para sa mga nangangailangan
15. Ang ipinagkakatiwalang tungkulin ay hindi limitado sa ...
16. Sinabi ng Propeta ﷺ: Ang sinumang sumasampalataya kay Allāh at kabilang buhay ay maging mapagbigay sa ...
18. Tinuruan ng Propeta ﷺ ang mga kasamahan niya na makitungo sa mga kapit-bahay nang mabuti hanggang sa inisip namin na maglalaan niya ng bahagi sa
19. Maging masunurin tayo sa mga magulang kahit sila ay

Pababa

1. Maging maawain sa mga nasa..., Upang Siya, na nasa mga langit ay kaaawaan ka.
2. Isang babae ay pumasok sa Impiyerno dahil sa itinali niya ang isang Na hindi makakain hanggang sa namatay.
3. Sino ang higit na karapatdapat sa mabuti kong pakikitungo?
4. Para magkamit ng masaganang kabuhayan at mahabang buhay, ay panatilihin ang magandang ugnayan sa
6. Pinangalagaan ng Islam ang karapatan ng hindi muslim na maisabuhay ang ... nang malaya.
8. Ang apilyedo ng manunulat: "Laging mataas ang paggalang ko sa relihiyon ni Muhammad dahil sa kahangahanga nitong lakas."
9. Sa paggugol sa kapwa, ang nagbubunga ng pinakamalaking gantimpala ay ang paggugol sa ...
12. Ang Propeta ﷺ nakipagtransaksyon ng negosyo sa Judio; siya ay namatay na ang kanyang nakasanla sa isang Judio.
14. Sa anong labanan ang Propeta ay nanalangain ng: "O Allāh, patawarin Mo po ang bayan ko sapagkat hindi nila nababatid."
17. Ang pag-aasawa ay isang pagbubuklod na batay sa awa, pagmamahalan at ...

Jam'ah District, Jeddah, KSA

☎ 00966-12-681-1112

☎ 00966-544999766

لَمَكْنَبِ التَّعَاوُنِ لِلدَّعْوَةِ وَلَا شَيْءَ دَعْوَةٍ إِلَّا بِالنِّسْبَةِ فِي جَمْعٍ مَجْمُوعٍ
(إِنْ أَرَادَ دَعْوَةُ لِمَا لَيْتَ)

